

KAS GYVENA SAVO TAUTAI-
GYVENA VISAI ŽMONIJAI !
Prof. A. Voldemaras

Pakentė, brangi nelaiminga tėvyne,
Tau padėsime šį purvą nelaisvę išbristi.
Patikėk, patekės tavo laisvės aušrinė
Ir nuo rankų vergijos grandinės nukris.

Tu į ateitį eisi, kaip nėjai nei senovėj,
Ir laisva, kaip dar niekad nebuvo laisva,
Mes gyvensim visi tavo garbei ir šlovei,
O tėvyne graži, o brangi Lietuva !

Laisvoji Lietuva

Free
Lithuania

2618 West 71-st Street,
Chicago, Illinois 60629
Tel. (312) 476-3371 and 839-5531

EINA XXXII METUS

SAUSIO-JANUARY 5

Atskiro nr. kaina 50 ct. Nr. 1 (1272)

JAV KARINĖ JĖGA IR POLITIKA

M. STONYS

JAV niekada neturėjo savarankiškos ir apdairios politikos. Pusantro šimto metų rūpinosi tik savo valstybės reikalais ir nesikišo į Azijos ir Europos reikalus. Europai tada Amerikos ir nereikėjo, nes galinga Didžiosios Britanijos imperija ėjo sąryšio pareigas. Tik I Didžiojo karo metu Anglija ir Prancūzija pasikvietė JAV kaizerinei Vokietijai nugalėti. Karui pasibaigus, JAV vėl pasitraukė iš Europos, užsiklėdė savo valstybės vartus ir nesikišo nei į Europos, nei į komunistinės Rusijos reikalus.

I II Didįjį karą JAV išėjo Anglijos žydu ir Stalino maldaujamos. Bet didžiausia paskata buvo Japonijos Pearl Harbor puolimas. Išėjo su didele karine ir ekonomine galybe. Į Vakarų Europą išsikėlė tada, kada Hitlerio Vokietija buvo pavargusi ir išsisėmusi. Nuostolių nedaug turėjo, kare nebuvo išvarginta, todėl visais atžvilgiais buvo stipri. Atominės bombos pasigaminimas ir jos išbandymas Japonijoje labai išaukštino JAV karinę jėgą. Tada JAV vyriausybė galėjo diktuoti ir nukariautą Europą ir Stalino Rusiją tvarkyti taip, kaip patiko. Deja, JAV vyriausybė mažai žinojo apie Vakarų Europą, o dar mažiau – apie Stalino Rusiją. Nei JAV vyriausybė, nei jos karinė vadovybė nežinojo ir nesuprato, kad, suskal-džius Vokietiją, sumenkinus Angliją ir atidavus Stalinui Bulgariją, Čekoslovakiją, Baltijos valstybes, Lenkiją, Rytų Vokietiją, Rumuniją ir Vengriją, buvo sugriauta beveik šimtmetė tarp rytų ir vakarų Europos pusiausvyra. JAV vyriausybė tą savo klaidą suprato tik tada, kai komunistinė Rusija uždarė žemės kelius iš Vakarų Vokietijos į vakarinę Berlyno dalį. Kariuomenė jau buvo demobilizuota, karinis turtas ir medžiagos sunaikintos ir išdalintos sąjungininkams. Buvo pasiimta sunki ekonominė našta – maitinti ir šelpti Angliją, Prancūziją ir okupuotą Vokietijos dalį. Nu-tarta tylėti ir nekelti ginklo prieš savo sąjungininką Staliną. O Europos pusiausvyrai išlaikyti JAV vyriausybė ryžosi išsirengti savo stiprias karines bazes Vakarų Europoje ilgam laikui.

Praėjo 30 metų. Komunistinė Rusija atkuto, sustiprėjo ir apsiginklavo visų rūšių ginklais. JAV karas su Šiaurės Vietnamu atidengė visas didžiosios karinės galybės silpnynes, apie kurias nebuvo net sapnuota. Pasaulinėje politikoje apdairus prez. R. Nixonas tuojau suprato, jog reikia mažinti priešų skaičių, palenkiant juos į savo pusę. Prez. R. Nixonas vyko į Kinijos Liaudies Respubliką ir užmezgė su ja ryšius. Ėmė gerintis ir komunistinei Rusijai, surasda-

mas ir iškeldamas detentę. Po Nixono atėjus G. Fordas stengėsi nuraminti ir suvienyti visus gyventojų sluoksnius ir apsitvarkyti namie, kad pamažu galėtų atstatyti pašlijusią valstybės prestižą. Dėl ribotų G. Fordo sugebėjimų darbas nevyko taip intensyviai, kaip buvo planuojama. Daug vilčių dėta į demokratą prez. J. Carterį. Pastarasis iškėlė žmogaus teisių svarbą ir iššaukė mešką iš Sibiro miško. Niurnėjimas ir pikti žodžiai Amerikai privertė, prez. J. Carterį sulėtinti savo politinius žingsnius. Vakarų Europos politikai, jausdami realų komunistinės Rusijos pavojų, nutarė santūriai elgtis ir ramiai pažaišti su Helsinkio aktu ir detente, kol JAV sustiprės ir savo jėga galės atstatyti ir išlaikyti Europos sugriautą politinę, ekonominę ir karinę pusiausvyrą. Kol ta pusiausvyra nėra atstatyta, komunistinės Rusijos pavojus yra realus Vakarų Europai ir JAV. Iš čia atsiradęs JAV vyriausybės nuolankumas Kubai, Vietnamui, Kambodijai, Laosui ir komunistinei Rusijai. Iš čia ir Goldbergo mandagumas ir nedrąsa Belgrado konferencijoje. Kol nepajėgi priešui spirti į užpakalį ir išmesti jį pro duris, turi gražiuoju kalbėtis, tartis ir net dovana jam pasiūsti. Kai nori su dideliu ir stipriu priešu susidraugauti, reikia kartais gerą, bet silpną draugą atstumti ir pamiršti. Tad tikėkimės, kad dėl Kinijos Liaudies Respublikos prisiviliojimo ir jos pastatymo prieš komunistinę Rusiją turės nukentėti Taivano Respublika. Taigi ir politiniame gyvenime tas pats: reikia atiduoti vilkui avinėlių, kad apgintum arkli.

JAV karinis stiprėjimo procesas lėtas, todėl Baltijos valstybių-Lietuvos, Latvijos ir Estijos – laisvės reikalas, nors ir labai judinamas ir reikalaujamas, bus padėtas Valstybės Departamente ant viršutinės lentynos "patogesniai laikui". Teks daug raštų rašyti, per laikraščius ir radiją reikės, teks ne vieną ir ne du kartus demonstruoti dėl Baltijos valstybių laisvės, teks susilaukti iš JAV Kongreso mums labai palankių ir grėžnių rezoliucijų, bet JAV vyriausybė neišdrįs jų vykdyti. Reikės palaukti, kol JAV vėl turės didelę ir galingą karinę jėgą, kurios bijos komunisti-

Dail. Prof. Adomas Varnas

ŽIEMA LIETUVOJE

nė Rusija.

Visi žinome, kad politinė jėga be karinės stiprybės yra menkavertė. Prisimenant komunistinius kraštus ir jų vyriausybes, turime pasakyti, kad jos klauso ir nusilenkia tik karinei jėgai, kumščiu, stipresniam už jų.

Apsiginklavimui, karinėms medžiagoms ir karinei jėgai reikia daug pinigų. Nenoromis jis investuojamas į brangius ginklus, vis labiau tikintis, kad komunizmas pasens kartu su Brežnevu, suskils, sutrupės ir visų žmonių bus atmetas ir suniekintas. Tas rusiško komunizmo nykimo procesas jau gerokai pažengęs, bet dar lėtas. Reikėtų visiems svarstyti ir surasti priemonių tam procesui pagreitinoti. Tada ir Baltijos valstybėms ateitų laisvė be žiauraus karo, keršto ir naikinimo.

ARABŲ-ŽYDŲ REIKALAI

P. ŽIČKUS

Kaip žydai, taip ir arabai yra semitų kilmės. Ir vieni ir kiti Abrahama vadina tėvu. Tačiau tarp šių tautų per tūkstančius metų nėra draugystės. Arabai labai nemėgsta žydų, ypačingai ta neapykanta padidėjo, kai po II-ojo pasaulinio karo žydai atkūrė savo valstybę Izraelį. Šimtai tūkstančių arabų, vadinamų palestiniečiais, kurie gyveno Palestinoje iki žydų valstybės atkūrimo, ją atkūrus, turėjo palikti per tūkstančius metų gyventas žemes, namus ir bėgti į kitus arabų kraštus. Ir dabar tie bėgliai daugumoje tebegyvena tose valstybėse išvietintųjų teisėmis ir šelpiami kaip išvietinti.

Izraelis kaip valstybė atsikūrė 1948 metais. Nuo to laiko jie turėjo jau kelis karus su arabais ir tuos karus laimėjo. Žydų Izraelyje gyvena tik apie tris milijonus, o arabų yra apie 130 milijonų. Kodėl žydai tuos karus laimėjo? Pirmiausia, reikią pripažinti, kad žydai yra gabi tauta. Pasižiūrėkime per visą pasaulį, jie veik visur ir visi gerai gyvena, o eilėje valstybių kapitalas yra jų rankose. Kad ir nepriklausomaj Lietuvoj, žydai gyvena gerai. Geriau

si gydytojai, geriausi advokatai buvo žydai. Lietuvoje buvo ir garsiausios žydų seminarijos. Lietuvoje jiems nebuvo jokios neapykantos ir lietuvių su žydais gražiai sugyveno. Amerikoj daug mokslininkų yra žydai, daug gydytojų, daug advokatų yra žydai. Prekyba ir pramonė yra daugumoje jų rankose. O jeigu ir nevisiškai nuosavybė, tai nors jų administruojama – valdoma. Didžioji šių dienų pasaulio galybė – žinių tarnyba irgi daugumoje yra jų rankose, bent Amerikoj. Taigi viso pasaulio žydai su savo kapitalu, kuriuo buvo išgiję mi ginklai, prisidėjo prie tų karų laimėjimo. Žinoma, daugiausia prisidėjo Amerikos žydai. Reikia nepamiršti, kad Amerikoj žydų yra kelis kartus daugiau negu pačiame Izraelyje. Be to, Amerikos vyriausybė net skubos keliu ėmė ginklus iš Europos apsaugos ir siuntė Izraeliui. Ir šiomis dienomis Izraelis yra geriausiai ginkluotas ir geriausiai kariniai pasiruošusi valstybė.

Arabų yra daug milijonų, bet jie kariniai visai nebuvo pasiruošę. Dauguma jų buvo ir dar yra bemoksliai, o jų karinis apsiginklavimas buvo

LIETUVOS ATSTOVO, DR. S. A. BAČKIO SVEIKINIMAS ŠVENČIŲ PROGA

Lietuvos pasiuntinybės ir savo vardu nuoširdžiai sveikinu visus JAV lietuvius Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1978 metų progą. Gražios ir ryžtingos buvo visų pastangos 1977 metais ginant žmogaus teises ir mūsų tautos laisvės bylą.

1977 m. gruodžio 15 d. JAV Prezidentas J. Carteris pareiškė, kad "Mes sustiprinome mūsų užsienio politiką žmogaus teisių klausimu ir mes leidžiame aiškiai žinoti, kad JAV yra priešpaudos aukų pusėje. Mes esame už kankinamuosius, už neteisėtai kalinamus ir sutais, kurie buvo nutildyti". Tie žodžiai tesustiprina mūsų ryžtą žmogaus teisių ir laisvės gynimo bare ir ateityje.

1978 metais švęsime 60 metų Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį. Ta proga linkiu visiems sėkmės tiek asmeniškai, tiek apjungtoje veikloje ginant mūsų tautos laisvės ir gerovės troškimus.

Dr. S. A. Bačkis
Lietuvos atstovas

LIETUVOS GEN. KONSULĖS SVEIKINIMAS

Sveikinu visus geros valios lietuvius artėjančių 1978 metų progą. Spaudai, organizacijoms, radijo ir televizijos programų vedėjams ir geriesiems draugams reiškiu nuoširdžią padėką už švenčių sveikinius ir linkėjimus, ir už talką bei kooperavimą su generaliniu konsulatu. Visiems linkiu sveikų, sėkmingų ir malonių dienų Naujuose Metuose.

1978 metai bus Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo 60 metų sukakties metai. Jubiliejinuose metuose laukiama iš laisvųjų lietuvių didesnio ryžto ir vieningumo Lietuvos išlaisvinimo veikloje, kad greičiau išsipildytų mūsų ir visos tautos troškimas gražinti Lietuvą į laisvųjų valstybių šeimą.

Juzė Daužvardienė
Lietuvos Generalinė Konsulė

apvertktiną padėty. Todėl juos visai nesunkiai nugalėdavo žydai. Tik kai rusai įkėlė savo koją į arabų kraštus, davė jiems savo instruktorius ir ginklus, tada arabų karinė jėga pa gerėjo. Ir jau per paskutinįjį karą jie laikėsi daug geriau.

Egiptas išvarė visus rusų instruktorius ir patarėjus, nes pamatė, kad rusai atėjo ne padėti jiems, o užvaldyti juos. Tada Egiptas pasisuko daugiau Amerikos link. Gi kiti arabų kraštai, kaip Sirija, Irakas, Libija, Alžiras, Jemėnas yra rusų dominuojami. Bet kai Egiptas išvarė rusus patarėjus, jis nustojo jų paramos ginklais. Gi Amerika tuo tarpu besąlyginiai remia Izraelį, bet nieko neduoda Egiptui. Egiptas ir ekonomiai yra synkioje padėtyje. Libija

Egipto kaimynas per kelis kartus bandė net perversmą padaryti Egipte. Žinoma, Egiptas yra pati didžiausia arabų valstybė, nors ne turinčiausia. Turtas yra Saudi Arabijoje ir kitur. Taigi prezidentui Sadatui nieko kito neliko kaip ieškoti taikos. Taikos būdu tikisi atgauti karuose prarastas žemes, be to, prisidėti didelis judėjimas Sueso kanalu ir mažiau reikėtų pinigų kariniam biudžetui. Tie pinigai galėtų būti krašto ir žmonių gerovei. Tačiau Sadato šis žingsnis nepatinka kitiems paraudusiems arabų kraštams, o ypačingai palestiniečiams. Jie nori net sulikviduoti Sadatą. Todėl šiomis dienomis kaip tik vyksta Libijoje arabų valstybių galvų suvažiavimas, kuris turi

(Nukelta į 6 psl.)

Anwar Sadat, Egipto prezidentas, dėl savo drąsių politinių ėjimų, pripažintas 1977 m. geriausiu politiku.

Vilius BRAŽĖNAS

NAUJI RATAI-SENOŠ PROVĖŽOS

DEMONSTRACIJOS IŠ ARTI
IR TOLI

Yra tekę susidurti su ne viena demonstracija iš arti, ir dar daugiau jų su dėmesiu stebėti iš toli. Pastarosios, lietuviškos išeivijos jaunimo iniciatyva suorganizuotos, pabaltiečių demonstracijos Washingtono buvo plačiai svarstomos mūsų spaudoje prieš ir po įvykio, net bandant nustatyti, ar jos "pavyko" ar "nepavyko".

Reikėtų pasvarstyti demonstracijų panaudojimo Lietuvos laisvės kovoje klausimą iš esmės. Tai būtina padaryti norint atsiiekti kuo didžiausio efekto naudojant turimas lėšas, energiją įmanoma surinkti demonstrantų skaičių. Tą klausimą svarbu pasvarstyti iš esmės dar ir tam, kad išvengus bereikalingo nusivylimo organizatorių ir dalyvių bei rėmėjų tarpe. To galima išvengti ir užbrėžto įmanomo tikslo atsiiekti, jei busime pažvelgę į demonstracijas šiek tiek giliau, negu tik į šūkius, plakatus ir opas kojose.

Pirmiausia, reikia manyti, kad kiekviena demonstracija yra "pavykusi" vien todėl, kad ji įvyksta ir įveikia neatsiekiamą priešingo rezultato, negu siekta. Niekas negali išmatuoti bet kurios demonstracijos pasėkas tuojuo pat, vietoje. Jos padarytas įspūdis gali atnešti vaisius visai ne lauktoje vietoje ir netikėtu metu. Mažiausiai kiekviena demonstracija gali duoti rengėjams ir dalyviams patirtį ir įkvėpti ar paskatinti kitiems darbams gyvenamojo krašto ir Lietuvos laisvei. Net ir kieno nors požiūriu "nepavykusi" demonstracija gali atnešti naudos, jei bus pagaliau įsisąmoninta, kad didžioji žinyba yra šališka, nepalanki bet kam, kas bando pažadinti amerikiečius iš naivaus pasitikėjimo komunistų diktatoriais miego, priešiška kiekvienam, kas padaro nemalonų tikrovę, jog JAV vyriausybė ir kai kurie įtakingi privatus asmenys bičiuliauja su Raudonaisiais galvažudžiais ir išlaiko juos tironijos sostuose. Kartais atrodo, jog ir mūsų pačių spaudos dalis krei vėl žiūri į pastangas demaskuoti JAV vyriausybės politiką. Naudojantis patirtimi ir bandant šaltai ir objektyviai pasverti ligšiolines mūsų organizuotas masines, centralizuotas vienoje vietoje demonstracijas, tenka prieiti išvados, jog jos yra per daug neekonomiškas lėšų, protinių galių, žmogiškos energijos ir laiko naudojimas. Taip yra svarbiausia todėl, kad visa tai nukreipiama į klaidingą taikinį. Kai mes su laisvės ir teisingumo šūkiu bandomė tiesioginiai įtaigoti Washingtono vyriausybę ar Jungtinių Tautų Raudonuosius žmogėdras, mūsų šūkiu yra skanduojami kurtiems, mūsų plakatai mojuojami akliems. Washingtono vyriausybės tvarkytojai kartais kreipia dėmesį į demonstracijas ne todėl, kad tai pažadina jų sąžines (retas turis sąžinę ten pakliuva...), bet tik tada, kai demonstracija įrodo organizuotą jiems priešingą politinę jėgą arba, su didžiosios žinybos pagalba, gali pažadinti ar sukelti prieš juos politinę jėgą visame krašte.

Tad mūsų demonstracijos pirmiausia turi būti tokio pobūdžio, kad "pasisiekimas" nepriklausytų vien nuo Lietuvos laisvės priešų kontroliuojamos didžiosios žinybos malonės. Antra - turi sudaryti organizuotos politinės jėgos ar galimos spontaniškos, plačiai pasklidusios politinės veiklos galimumo įspūdį, kad sava grėsme užsachuotų mums ir Amerikos bei Lietuvos laisvei nepalankius vyriausybės žingsnius. Trečia - demonstracijos, kada tik įmanoma,

turi įtaigoti prieškomunistinių etninių grupių susijungimą (ko vakarie - tiškieji tautų pardavėjai bijosi labiau, negu "velnias kryžiaus"...), ir prie to vesti. Ketvirta - demonstracijos, kai reikalas tinka tam, turi rodyti prieškomunistinių etninių grupių ir amerikiečių didžiųjų prieškomunistinių organizacijų vienybę arba bent artimesnio bendradarbiavimo galimybę ir prie to vesti.

"Vieno pasaulio" kūrėjai ir komunistinio diktatūros rėmėjai išsilaiko JAV valdžios užkulisiuose ir kėdėse tik "suskaldyk ir valdyk" principu. Jie tikrai turėjo džiaugsmo, pavyzdžiui, kai prieš keletą metų Čikagos Pavergtų Tautų parada nebuvo įsileistas John Birch Society flotas. Turėtų būti aišku kas skaniausiai juokėsi dėl tokios pavergtųjų atstovų (?...) "politikos"... Ir pažvelgus atgal į aną paiką įvykį šiandien galime save paklausti: ar ilgametis kumetis kas pataikavimas prosovietiniam elementui žinyboje ir vyriausybėje sustabdė - "detentę"? Vietnamo išdavimą? Konsulatų Leningrade ir St. Francisco atidarymą? JAV simfoninių orkestrų koncertus Vilniuje? Helsinkio akto pasirašymą? Žemėlapiuose Lietuvos prie SSSR "prijungimą"? Ir t.t. ? Ir t.t. ?...

Mums nereikėtų nei protesto nei maldavimo demonstracijų, jeigu mes atsiiektume, nesvarbu kuria eile, prieš komunistinių etninių grupių bent minimalės suvienytos politinės veiklos (nepriklausomai nuo politinių partijų), ir tų etninių grupių bent minimalaus bendradarbiavimo su ideologiniais (nepartiniais!) konservatyviais JAV sąjūdžiu.

Kaip tam panaudoti demonstracijas? Visų pirma, kaip minėta, atsiiekti naivios minties praukelti dvi didžiąsias politines partijas ar jas užkulisiuose kontroliuojančius sąmokslininkus. Prie tuomete liautis bandę "išspausti vašką" iš pardavusios ir kontroliuojamos pa-

THE BIRCH LOG

McKELVEY - CARTER INCIDENTAS

John F. McMANUS

Belmont, Massachusetts - Mūsų naujasis prezidentas atsuoliavo į Baltuosius Rūmus remdamasis sąžiningumo bei atvirumo pažadais vyriausybėje. Watergate įvykiams dar nenudžiūvus, Jimmy Carter pasiūlė save geruoju pakaitalu. Jis dažnai primindavo Watergate ir visuomet pasižadėdavo, jog jis ir jo vyriausybė nesusitęps net mažiausia apgaulinėjimo dēme.

Dažnai vartojamas Carterio šūkis - "Aš niekuomet jums nemeluosiu" - daugeliui balsuotojų labai patiko. Rinkimų metu jis taip dažnai šį šūkį kartodavo, kad net jo padėjėjai pasirinko šį išsireiškimą kaip antgalvę jo nusistatymų rinkinio spaudiniui. Dar Vienas Politinis Nuslėpimas.

Veiksmai visuomet kalba garsiau už žodžius. Praėjus beveik vienų metų laikotarpiui, kuriame reikėjo pažadus praktikon paversti, Carterio asmens atvirumo paveikslas sudužo į mažus gabalėlius. Geriausias įrodymas, jog apgaulė yra praktikuojama, atspindi administracijos desperatiškuose bandymuose nuslėpti patį faktą, jog Amerikoje randasi didžiuliai energijos resursai. Palyginus su kaltinimais R. Nixon'ui, šių dienų Carterio štabo elgsena nesivelia į

grindinės žinybos. Reiškia turime decentralizuoti demonstracijas, pereinant į mažesnes, suderintas demonstracijas, tuo pat metu daugelyje vietų. To pasėkoje mažesnių vietų žinyba daug geriau reaguotų į joms neįprastus įvykius, negu mums priešiškos New Yorko ar Washingtono žinybos, kurioms net ir jaudraugiškos demonstracijos yra kasdieninė duona. Jaunimo gabiai suorganizuota Washingtono demonstracija būtų pasiekusi dešimtimis kartų daugiau publikos (gi per publiką ir tą patį Washingtoną...), jei tas 200 drąsių ir ryžtingų (bet tiek pat pagirtinai santūrių...) jaunuolių būrys būtų mus visus atstovavęs prie Baltųjų Rūmų ir prie "kacapų" (anot Vilniaus lietuvių atstovybės, gi liksieji ten buvę ir nebuvo bei būti negalėję, būtų suorganizuoti į mini-demonstracijas, kad ir tik iš kelių asmenų, ar net vieno, visur, kame tik gyvenama patriotiniai gyvų pabaltiečiai. Nelabai svarbu, ar kuriam nors JAV ar kito krašto užkampyje vienas ar šimtas asmenų prie miesto rotušės, pašto ar teismo rūmų sudegina raudonąjį skudurą. Tai jau "naujiena" vietoje! Jei vietiniai ir apylinkės žinybos žmonės apie tai žinos, žinia pasklis apylinkėje ir net greičiau pasieks Baltuosius Rūmus iš daugelio "Main-Streetų", negu iš vienos Pensilvanijos Avenue. Žinoma tokia plataus masto demonstracijai suorganizuoti reikia suvienytos mūsų veiksmų veiklos. Jei veiksmai sugebėjo mus pradžiuginti visi moraliai ir kitaip paremdami jaunimo ruštą centrinę demonstraciją, manykime gali tą patį padaryti ir įvairiausi tei demonstracijai. Centrinis komitetas turėtų užmojų išgarsinti, suorganizuoti rajoninius komitetus, duoti nurodymus ir atspausdinti bei išsiuntinėti informacinius lapelius.

(Bus daugiau)

nereikšmingus musikaltimus. Amerikos energijos klausimas yra vienas iš svarbiausių reikalų šiame šimtmetyje. Carteris Prieš McKelvey.

Pereito balandžio mėn. prezidento slegiančioje ir negatyvioje kalboje liečiančioje energijos reikala, jis išsireiškė, jog žmonių "po dešimties metų gali išnaudoti visus žinomus pasaulio alyvos rezervus". Jis prašė susidomėti faktų, jog JAV-jose alyva ir natūralios dujos "baigiasi". Tuo remdamasis jis pasiūlė fantastišką mokesčių, kontrolių bei vyriausybės režimo programą.

Kruopštus prezidento žodžių nagrinėjimas parodo, jog jis kalbėjo tik apie "žinomus rezervus" ir net nepaminėjo apie energijos "resursus". JAV Geologinių Tyrimų įstaigos (USGS) direktorius dr. V.E. McKelvey dažnai aiškino šį svarbų skirtumą: "Rezervai yra žinomi kaip aptažinti šaltiniai, kurių pasisavinimas yra galimas šių dienų technikos bei ekonomijos pagalba. Resursai susideda iš medžiagų, kurios yra aptažintos, bet dėl technologinių bei ekonominių faktorių šiandienai negali būti pasisavintos". Taigi tikrai yra būdas resursus paversti į rezervus yra panaikinant kainų kontrolę žibalui ir natūraliom dujom, bet tai, žinoma, yra priešinga Carterio programai.

Sudiev, Dr. McKelvey.

Birželio 13 d., savo kalba Bostone dr. McKelvey tikrai užrūstino esamą krašto administraciją. Jis paminėjo, kad didžiuliai ištekliai natūralių dujų randasi Rocky Mountain smėlio akmens sluoksniuose, Appalachian skalyne ir anglies klotuose. Dr. McKelvey nuomone Meksikos įlankos zonoje yra tiek natūralių dujų, kad jų užtektų keturiems tūkstančiams metų.

Administracijos vidaus reikalų sekretorius Cecil Andrus, savo išsireiškime rugsėjo 6 d. pranešė, jog USGS direktorius bus pakeistas. Ir taip po 35 metų tarnybos su USGS, dr. McKelvey, 61 metų amžiaus, buvo paprašytas atsistatydinti. Tokiu būdu šios agentūros 98 metų istorijoje, jis liko pirmasis direktorius, kuris buvo iš savo pareigų atleistas.

C. Andrus, lyg tai paaiškintamas pareiškė, jog USGS agentūros paskirtis bus praplatinama, įjungiant į jos sudėtį gamtos aplinkos reikalus. Gi dr. McKelvey pareiškė, jog jis yra iš pareigų atleistas. Mes gi sakome, jog gerasis daktaras įvykdė didžiulį nusikaltimą: jį imponavo Carterio žadėtas atvirumas ir jis pareiškė, po pagrįstus mokslinius pažiūras kiekvienam, kuris tik jo klausydavosi.

Vienintelis pasikeitimas nuo Watergate, yra nepaprastai energijos klausimo išvadų trūkumas.

© 1977 The John Birch Society Features

Jurgis JUODIS

VLIKO SEIMO ST. PETERSBURGE ATGARSIAI

Šis Vliko Seimas yra istorinis, nes jis vyko Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 60 metų išvakarėse.

Pirmiausia, tenka sveikinti Vliką už jo pastangas kiekvienais metais būti artimam sąlyty su lietuviais, parenkant naujas lietuvių kolonijas, ruošti Seimui. Visa tai duoda progos kiekvienam asmeniškai, ne tik išgirsti, kaip vyksta Lietuvos Laisvės kova, bet ir asmeniškai joje dalyvauti. Šis tamprus Vliko ryšys su visuomene ne tik visus jungia, bet ir stiprina visų mūsų bendrą kovą su priešais ir tėvynėje ir už jos ribų. Ypač šiuo metu, kada žūtutinė kova už mūsų tautos dvasinę gyvybę ne tik eina visu smarkumu, bet verda kopiant ir tiesiant rapkas į Čiurlionio pasakos "Laisvės Žiburio" kalno viršūnę. Drąsuliai nereikia ieškoti: Kalanta, Sadūnaitė, Kudirka ir šimtai jiems panašių Kauno ir Vilniaus gatvėse, traškomi sovietų tankų, kaip Perkūno trenksmu, kviečia visus mus į kovą, šaukdami "Laisvės Lietuvai, Šalin rusai iš Lietuvos...". Argi jų, ši prasiveržusi pro geležinius pančius ir plieno užtvartas, kova liktų be aktyvaus mūsų prisidėjimo ir pagalbos ir jų šauksmas "tyruose šaukiančiu"?

Pajudinkime visi mūsų sąžines ir kaip prel. J. Balčūnas pabrėžė seime: "Atiduokime skolą Tėvynei". Kuris mūsų jai nesame skolingi?

Seimo eigai vykstant paaiškėjo, kiek ir kaip mes esame skolingi Tėvynei. Tiesa, mes davėme ir duodame daug, deja, neužtenkamai.

Iš Vliko pirmininko dr. K. Valiūno pranešimo buvo aišku, kaip, kiek, kas ir kur buvo nuveikta ir padaryta. Visa tai jūs rasite spaudoje, kurioje bus išsiai patiekta Dr. K. Valiūno kalba ir čia "atgarsiuose" nematau reikalo ištraukti kartoti. Pabrėžiu tik tiek, Vlikas intensyviai dirbo visus metus ir atliko tai, kiek jo jėgos ir laiko aplinkybės leido - ar tai buvo savų gelbėjimo, ar tautos valstybingumo ir laisvės gynimo reikalai prieš priešą žiaurumus ir piktus kėslus, jau 30 metų vartojamus prieš mūsų tėvynę ir jos vaikus - mūsų brolius ir seseris. Vliko p-kui dr. Valiūnui Helsinkyje teko delto ir už grotų atsidūri. Mūsų visų pagarba tenka Dr. K. Valiūnui už jo nenuilstamą kovą mūsų Tautos Laisvės.

Iš kitos pusės apgailestaujama, kad Vlikas daug turėjo sugaišinti gražaus laiko siunčiant atstovus į konferencijas mūsų pačių organizacijose nesutarimams pašalinti ir išlyginti. Atrodo neįtikėtina, kada Vilniaus gatvėse, kaip aukščiau minėjau, spontaniškai išsilejęs jaunimas veja visus lauk, mes, per 30 Laisvės kovos metų, ne tik, kad nepasiekėm vieningų kovos frontuose metodų, bet tiesiog tarp savęs nesusikalbam nors visi kalbame lietuviškai.

Kaip mes galime nugalėti priešą, jeigu mes tarp savęs nerandam bendros kalbos ir vietoj, kad visi, vieningai kovotume su priešais, vedam kovą mūsų pačių tarpe.

Vlikas yra išeivijoje, mūsų Vyriausias autoritetas ir mūsų visų CREDO. Ne jis su mūsų organizacijomis ir paskirais intelektualais turi ieškoti vieningo kelio ir lyginimo santykių, bet mūsų organizacijų, kaip ir visų mūsų reikalas ir pareiga jį (Vliką) remti, jam padėti ir vieningai, aktyviai dalyvauti bendrame mūsų Tėvynės išlaisvinimo fronte.

Labai gražų ir sektiną pavyzdį duoda Kanados lietuviai, kuriems nereikia konferencijų su Vliku "išlyginimui" santykių. Jie tūkstantinėmis per Tautos Fondą remia Vliką ir jo darbą. Nusižengimas būtų nepaminėti svarbiausių iš pirmųjų šios našios rugiapiūtės Vliko naudai, o kartu ir Laisvės kovos pasisekimui - kirtę kaip: Kanados T. F. atstovybės p-kas Juozas Vaičiūnas, Toronto T. F. atstovybės P-kas Antanas Firavičius. Tai gražus ir sektinas pavyzdys - Kanados lietuviai visoms lietuvių kolonijoms.

Šiuose Seimo atgarsiuose ne manau tikslos kelti, ar nagrinėti garbingą mūsų tautos praeitį, kurią labai išsamiai ir įdomiai apibūdino prof. Dr. Bronius Kazlas, primindamas mums neprarasti mūsų tautos didvyrių, kurie kovojo už Lietuvą ir jos garbę ir visur pabrėžė esą lietuviai. Šiandien jais didžiujasi ir turi - lenkai, kaip gen. Tada Kosciūšką ir poetą Adamą Mickiečių. Ar ne laikas būtų priimti juos į savųjų tarpą?

Deja, negaliu nepaminėti prof. dr. Aleksandro Stromo minčių dėl mūsų tautos ateities. Atrodo, kad prof. dr. A. Stromas į šį seimą nukrito, kaip

žaislas iš debesų su savo patiektom naujom idėjom ir pasiūlymais Lietuvos valstybingumui atstatyti. Susidare man išpūdis, kad Vlikas per 30 metų nepajėgė padaryti tai, ką dabar ne tik galima, bet ir reikia padaryti šiame seime: "išsireiškinti komisiją, kuri nustatytų ir paruoštų planą sudaryti preliminariniam seimui, susitarus Vlikui su šefu Lozoraičiu ir Lietuvoje gyvenančiais kovotojais, nepamiršus ir būtinai įtraukiant "akiratininkus" (Šviesą ir Sandarą kaip žymiausias kovotojus Laisvės fronte - Lietuvos valstybingumui atstatyti".

Nesimu šio reikalo - "Naujos valdžios" - Lietuvos valstybingumo atstatymu, kadangi nepriklausaus prie jokių vadovaujamų veiksmų, o kalbu kaip eilinis Seimo atstovas. Nei savo nuomonės, nei komentarų prie to nededu, tik remiuosi tautos istorija ir gyvenimo patyrimu.

Gaila, bet taip yra mūsų tautoje: "svetimi mums rašė ir piešė tautos istoriją." Todėl ir turime ją tokią, kokia ji jiems (svetimiems) palanki ir "tikra" buvo. Mes savo tikrą Tautos vadų niekuomet, nei pilnai įvertinome, nei supratome (Prisiiminkime Vytauto Didžiojo kovas už savo paties kraštą su savais. Kęstučio ir Mindaugo nužudymą). Yra pavyzdžių ir iš trumpo Nepriklausomybės gyvenimo, kuriuos ir ne laikas ir per anksti nagrinėti.

Štai ir šiandien, išeivijoje, istorija kartojasi. Ir vėl svetimai mums rašo istoriją, svetimieji skiriame premijas už kultūrinius veikalus, svetimai moko ir nurodo kaip mes turime laimėti Lietuvos kovą ir neprarastume valstybingumo.

Pabuskime pagaliau: pasitikėkime įvertinkime ir pasirinkime savuosius ir savųjų kelią. Sena patarlė sako: "blogas paukštis, kuris į savo lizdą teršia".

Roma tol pasauliui viešpatavo ir buvo garsi, kol kiekvienas romėnas skaitė sau garbę už Tėvynę kovoti. Ji žuvo, kaip samdyti ir svetimi kareiviai pradėjo jos sienas ginti.

Atrodo, kad mano atgarsiai iš Seimo tuo ir turėtų baigtis, nes visą kitą, kaip anksčiau minėjau, Jūs ne tik rasite, bet ir būsite skaitę spaudoje.

Baigdamas turiu pasakyti tik tiek, ką pranašavo vienas mūsų kovotojų Tėvynės laisvės frontuose, biči. Vi - lius Bražėnas, dar prieš Seimą, L. I. nr. 22 straipsniu: "Nejaugi tik tiek". Jo pranašystės kad ir neišsipildė 100 %, bet ir liko arti to.

Graži buvo praeitis, dar gražesnė spalvom nupiešė ateitis, bet kur konkretūs uždaviniai dabarčiai? Mes laukiame konkrečių nurodymų iš mūsų Vyriausios Laisvės Kovos vadovo Vliko, kada mes atsiduriame kryžkelėje ir nežinome kur pasukti, kuris teisingas Laisvės kelias. Deja, Vlikas tai palieka mūsų pačių apsisprendimui. Mūsų pačių "apsisprendimas" toks įvairus, kaip mūsų kiekvieno galvojimas: vienas nenori net priešą pažiūrėti už tautos kraują ir ašaras, kitas jam "padlyžauja", bučiuoja rankas ir giria jo kruvinus darbus... laukia Lenino ordino ir raudono kilimo (pavyzdžių netrūksta ir jie kiekvienam geros valios lietuviui yra žinomi, netenka minėti).

Taigi, "genys margas, o svietas dar margsnis", o žmonių nuomonės - "abstraktas", nes kas žmogus, tai - pasaulis.

Blogas karo vadas, kuris laukia iš kareivių nurodymų, arba patiemis kareiviams palieka sprendimus daryti. Tuo pačiu pralaužiamos mūsų Laisvės kovos fronto užtvartos, per kurias priešas lengvai filtruoja įvairaus plauko agentus, nesvarbu kokio mis plunksnomis jie besipuošę: menininko, dainininko, kultūrininko ir kt. Nepamirškime, kaip visi keliai veda į Romą, taip viso priemonės kovoje yra geros. Deja, jos vartojamos ir mūsų ir priešų.

Pats Dievas kovoje prieš priešą r su blogiu išpėja: "Būkite gudrūs, kaip žalčiai..." Kovoje "Trojos arklys", iš ko jis bebūtų padarytas, ir šiandien ne tik egzistuoja, bet turi lemiamą vaidmenį - Geriau nūstoti 10 gerų, negu įsileisti vieną blogą, turį galvą "santykiavimą" ir bendradarbiavimą" su atvykstančiais iš Tėvynės.

Atsisveikindamas Vliko p-kas dr. K. Valiūnas padėjo vienas Seimo dalyviams ir kvietė visus į glaudų bendrą darbą, kiek mūsų galios ir jėgos leidžia - vieningai tęsti ir toliau, kol nebus išlaisvinta iš vergovės pančių mūsų Tėvynė Lietuva.

Prez. Carter stengiasi "normalizuoti santykius" su komunistine Kuba. (Pasakėlė apie tris beždžiones, kurios - nieko nematė, ...nieko nesaikė, ...nieko negirdėjo...).

Laisvoji Lietuva

2618 WEST 71-st STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629
Tel. 476-3371 ir 839-5531

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published bi-weekly on Thursdays by Lithuanian Regeneration Association.
Laidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis. Redakcinė kolegija: M. Blynas, K. Dirks, St. Jakubickas, J. Juodis, J. Miškinis, K. Oželis, A. Rimas, V. Bražėnas, V. Semaška, K. Tautkus, J. Virbalis, Vilutis ir P. Žičkus. Įrašutas leidėjas ir kolegijos pirmininkas V. Šimkus.

Įvairių autorių straipsniai skelbiami LAISVOJOJE LIETUVOJE nevisada reiškia redakcijos ar leidėjo nuomonę. Rankraščiai redakcijoje nesaugomi. Gražinami tik iš anksto susitarus. Prireikus, rankraščius redakcija trumpina ir juos taiso savo nuostatais.

Redakcija veikia nuo 10 val. ryto iki 5 val. p.p. Ketvirtadieniais nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. ir šeštadieniais nuo 10 iki 1 val. p.p. Prenumerata metams 8 dol. Atsiras nr. 30 ct. Subscription per year 8 dol. 30 ct. per copy.

Marijus BLYNAS

Belgradas

Visi tie, kurie palankiai žiūrėjo į Helsinkio aktus ir kurie daug ko vy-lėsi iš Belgrado konferencijos, dabar turėtų suprasti, kad pavergtoms tautos nei vienas iš jų nieko gero nežadėjo, nieko nedavė ir nieko neduos.

Yra net keistuolių, kurie mano, kad J. A. V. iškėlė Belgrade Lietuvos-Baltijos valstybių klausimą. Tai apsirikimas, politinės padėties nesusipratimas. Amerikos State Departmentas (Užsienio Reikalų ministerija) tikrumoje jokio pavergtų tautų ir Baltijos valstybių klausimo visiškai nenorėjo kelti, nei išskėlė. Biurokratai iš State departamento net darė viską, kad tik Baltijos tautų vardai nebūtų nei paminėti. Jei kas buvo iškelta, tai grynai atskirų Amerikos delegacijos atstovų noru bei iniciatyva.

Senatorius R. Dole pasielgė garbingai ir savo duotąjį Washington, per Baltijos Tautų demonstraciją, pažadą (1977 m.) įštesėjo. Jis atmetė State departamento jam prisijus-tą kalbą ir pats perskaitė savąjį tekstą. Jam priklausė visų lietuvių padėka! J. A. V. delegacijos pirmininkas ambasadorius A. Goldbergas irgi padėjo Baltijos tautos, paneigdamas Sovietų atstovo tvirtinimus, kad Baltijos valstybių žmonės "nubalsavo" prisijungti prie Sovietų Sąjungos. Jis labai tiksliai pastebėjo, kad koks ten gal būtų "laisvas balsavimas", kai kraštas pilnas okupacinių sovietų kariuomenės, kaip kad buvo Baltijos valstybėse 1940 metais. Nei Sovietai, nei jų satelitai ir tą nieko neatsakė. Išvadoje - galime džiaugtis, kad Belgrade buvo užsiminta apie Baltijos valstybes, bet... tai ir viskas...

Kaip LAISVOJOJE LIETUVOJE rašyta, Helsinkio aktai esmėje yra Hitlerio-Stalino politikos tylos pratęsimas neribotam laikui. Jei Belgrado konferencijoje po tų pastabų

būtų konkrečiai svarstytas Baltijos valstybių užgrobinimas bei jų teisių atstatymas - būtų galima sakyti, jog padaryta tuo reikalu pažanga. Dabar gi, tas klausimas liko vėl apeitas, net "žmogaus Teisės" paliktos Sovietų valiai, (Sovietai kaip kalino, taip ir tebekalina disidentus, tikinčiuosius) ir pereita prie kitų punktų svarstymo.

Viskas lieka vien tiktai paprasto muilo burbulu, gražiai iš anksto surežisuotų. Tarptautiniai fariziejai vis dar tebetęsia savo apgaule. Toji apgaule vyksta gana plačiu mastu:

I. Žemėlapiuose Baltijos valstybės jau seniai išnyko. Ten vien Sovietija tebesimato. Reikia griežtai protestuoti remiantis Kongreso Rezoliucijomis (Nr. 864, Nr. 416).

II. Amerikos laikraščiai apie sen Dole ir kitų Baltijos tautų valstybių paminėjimus kaip ir neužsiminė. Faktiškai amerikiečiai apie tą visai nieko nei negirdėjo.

III. Amerikos Konsulas iš Leningrado važinėja po Baltijos valstybes, atvyksta Vilniui ir ten susitinka su sovietiniais okupuotos Lietuvos rusų pastatytais pareigūnais-kvislingais.

Mes čia džiaugiamės "nepripažinimu", o ten rusiškas okupantas garsinasi jų "pripažinimu"?

Yra žaidžiamas dvigubas politinis žaidimas, tik, atrodo, ne visi jį pastebi, mato ar supranta. Kiti, vis dar tebegarbindami buv. prez. Fordą ir jo kissingerinę prosovietinę politiką, net "cituodami" stengiasi jį pateisinti, išleisdami išitus sakinius. "Naujienuose" (1977. XI. 16), straipsnyje "Užgaulioja Altą" yra cituojamas Atstovų Rūmų priimtos Rezoliucijos tekstas, kur sakoma, kad U. S. nepripažins Lietuvos, Latvijos, Estijos sovietinės okupacijos. (Rez. Nr. 864).

Susidaro įspūdis, kad tokia ir buv. Amerikos valdžios (Ford-Kissingerio) užsienio politika. Tikrovėje, Sena

to Rezoliucijoje Nr. 416 yra aiškiai pasakyta, kad, kadangi "nei Prezidentas, nei Valstybės Departamentas neįsileido specifinio paneigimo, paryški nančio, kad Jungtinės Valstijos vis dar nepripažįsta Sovietų šių tautų už grobimo jėga..." tai tą padaro dabar Kongresas įsakydamas Amerikos vyriausybėms niekad nepripažinti sovietinės Baltijos valstybių okupacijos. Taigi Kongreso Rezoliucijoje yra aiškiai duotas priekaištas fariziejams Fordo-Kissingerio politikos linijai, kuri ramino lietuvių gražiais pažadais, bet nieko rimtesnio, bei tikresnio nedavė. (Žiūr. L. L. Nr. 12 "Seno Rezoliucija"). Tik duodant pilnas citatas galima gauti teisingą dalykų tikros esmės supratimą. Cituojant tik po pusę sakinių, galima parasyti tas mintis iškreipti ar net išgauti visai priešingą teigimą. Tokiu būdu būdu ypatingai naudojasi sovietai, klaidindami žmones ir norėdami apšmeižti jiems nepatinkamus asmenis.

Tos Kongreso Rezoliucijos priver-tė Amerikos vyriausybę grįžti atgal ir teisingą politinę kryptį Baltijos tautų atžvilgiu. Rezoliucijos yra labai svarbios, bet, deja, beveik visai amerikiečiams nežinomos. ALTA turėtų ypatingai pasistengti jų tekstus išsiuntinėti visiems svarbesniems Amerikos laikraščiams, diplomatomams veikėjams. Tik tuo būdu būtų galima priversti J. A. V. spaudą laikytis objektyvumo ir ne eiti prieš Amerikos užsienio politikos teisėtą linkmę, kas dabar, daugeliui Kissingerio pavyzdžiu tebegerbiant detentę, vis pasikartoja.

Galutinėje išvadoje - Belgrade dar kartą Vakarų valstybės kapitulis vo prieš Sovietus, dar kartą nusilenkė, nusileido tironijai. Jie neišdrįso visu svarių užstoti pavergtus, prispaustus, persekiojamus, bet, patal-kaudami naujesiems raudonesiems naciams - Sovietams, nutildė "žmogaus Teisių" tinkamą išskėlimą ir net nesistengė priversti sovietinę diktatūrą laikytis jų pačių pasirašyto susitarimo Helsinkyje.

Detentė tęsiasi. Iki šiol iš jos pasipelnė tiktai sovietiniai rusai. Vakarai vis dar nepraregėjo. Lenino "virvė" jau veriamą ir ant jų pačių sprando.

fronte nieko naujo... Vėluojamės, vėluojamės... ir nebe pagrindo.

Nejaugi dar yra mūsų tarpe tokių vadovaujančių asmenų, kurie valstybės departamento blyvęzgas deimantais vadintų? Atrodo, kad yra, nes delegatui primimus valstybės d-tą išsireiškimus ir išsisukinėjimus, nedėrėtų šaukti "netiesa" (kad ir VLIK valdybos nariui esant), nebent tas ne tyčia išspruko, pasisapnavus...

Jeigu sakome "Seimo nutarimų priėmimas" ir tuos "nutarimus" vaduojame komisijų rezoliucijomis, tai prisipažinkime, jog absoliučiai nieko nenuitarėme ir neatlikome. Tai gi kas seimo, kaip vieneto, buvo nartata? Kam buvo reikalingi seimo delegatai? Ar rezoliucijoms pritari? Kalbant apie rezoliucijas tuojau prisimenama rezoliucija "apipavidalinimas". Čia jau tragedija! Jeigu perskaityta rezoliucija reikalaujama antrą ir... trečią kartą skaityti, kad nors abstrakčiai būtų galima išsiamoninti kas joje bandoma pasakyti, tai prisipažinkime, kad toks rezoliucijų "apsipavidalinimas" tampa savotišku unikumu... Ai, ai! Iš didelio rašto išeinam iš krašto! Nenuostabu todėl, jog iš klausytojo teko ir pastabų išgiršti: girdi, nevalia rezoliucijas su baletistika maišyti...

Kodėl gi negalėjome 3 ar 4 valandų pasiskirti amerikiečių spaudai nagrinėti. Puikiai žinome, jog detentei pražyduš ši spauda darosi nelabai draugiška. Kodėl neieškoti kelių nuolatų Lietuvos klausimo didžioje spaudoje minėti? Gal būtų organizuotai susipažinimą padaryti su įtakingo dienraščio redaktorais ir žurnalais? Ech, kelių galima būtų at-rasti, tik reikia susiekti ir mintimis dalytis? Kodėl amerikiečių spauda taip šykšti žiniomis iš Belgrado? Didžiausias Floridos dienraštis visą mėnesį tylėjo ir Belgrado neminėjo. Paskambinus vienam iš redaktorių teko net susikirsti. Jo nuomone, matot, ten nieko svarbaus neįvyko kas vertėtų dienraštyje spausdinti.

Jeigu ne lietuviška spauda, toliau nuo Vašingtono gyvenantys lietuviai, visiškai nežinotume, kad pabaltiečiai ten laisvės reikalavo, prie rusų ambasados žygiavo, nes nei televizija, nei radijas ir nei spauda apie tai nei krukli...

Atėityje, jeigu tokie seimai ir toliau tęsis, patartina bent pusę darbotvarkės vietose sudaryti. Tegu seimo delegatai iškelia ir pasiūlo svarstymus ir būtinus, laiko eigoje

TORONTO, Canada

Paminėta Prof. A. Voldemaro 35 Metų Mirties Sukaktis

(Tęsinys)

Stepas JAKUBICKAS

Nors po Voldemaro nušalinimo "GV" organizacija buvo uždaryta, beji ir toliau slaptai veikė, ir jos ita-ka augo studijuojančioje, tautinėje jaunuo-menėje, kariuomenėje ir tautoje. Akivaizdoje bręstančių Antrojo pasaulinio karo pavojų, 1934 metų birželio 7 dieną Kauno [gulos kariuomenės daliniai padarė taikos žygį i Prezidentūrą tikslu sutaukinti Prezidentą Smetoną su Voldemaru ir grąžinti jį iš tremties prie valstybės vairo, susienijant suskaldytas tautines jėgas. Deja, tas geros valios taikos žygis nebuvo sėkmingas. Prezidentui Smetonai jau nebuvo patogų vėl su Voldemaru susitikti, todėl jis nesutiko su karininkų reikalavimu prie valstybės vairo Voldemarą grąžinti. Kadangi tai buvo darytas ne perversmas, o tiktai taikos žygis, ne turint tikslo prezidentą Smetoną nušalinti, o taip pat nesant plano kas daryti to atveju, jei prezidentas nesutiktų su jam patiektais reikalavimais, karininkų delegacija po ilg-snių pasitarimų gavusi prezidento A. Smetonos garbės žodžio užtikrinimą, kad, jei visi daliniai ramiai grįš i kareivines, tai nei vienas iš dalyvių nebūsiąs nubaustas ar pažemintas. Be to, prezidentas pažadėjo padaryti dar ir vyriausybės pakeitimų. Po to-kio prezidento Smetonos užtikrinimo visi kariniai daliniai tvarkingai grįžo i savo kareivines. Jeigu tas pasikalbėjimas su prezidentu būtų vykęs Voldemarui dalyvaujant, tai reikla manyti rezultatai būtų buvę kitoki. Kariuomenės daliniais jau grįž-tant i kareivines, apie 10 val. ryto, viršum Kauno miesto pasirodė karinis lėktuvas. Mūsų karo aviacijos majorai - Garolis ir Jakštys atvežė iš Zarasų Prof. Augustin Voldemarą.

Prezidentas Antanas Smetona, matomai paveiktas savo artimų genero-lų - Vitkausko, Karvelio ir kitų, neišlaikė savo duoto garbės žodžio, ap-gavo savo karininkus ir apie 10 val. ryto, vos tik kariuomenės daliniais sugrįžus i kareivines, žygyje dalyva-vę karininkai ir Voldemaras buvo iš-kviesti i Kariuomenės Štabą ir tenai areštuoti. Areštams vykstant, vienas iš aviacijos karininkų, jausdamas atsakomybę, kad Voldemaras atvežtas tiesiog i kalėjimą, pasiūlė Voldemarą išskraidinti i užsienį. Voldemaras, būdamas Karo Aviacijos karininkų ramovėje pasakė karininkams:

"Jeigu aš dabar išskrisčiau i užsienį, tai aš ir jūs būtume prieš tau-tą apšmeižti, turėję ryšių su užsie-niu. Jei jau reikės kentėti, kentėsiu kartu su jumis".

Areštuoti 64 karininkai ir Voldemaras buvo atiduoti karo lauko teismui, kuris Kauno 6-tame forte, plk. Bra-ziuolevičiui pirmininkaujant, dalį karininkų pažemino i eilinius ir palei-do iš kariuomenės, kitą dalį kartu su gen. Petru Kubiliūnu nubaudė sunkių

jų darbų kalėjimu nuo 5 iki 15 metų. Prof. Augustinas Voldemaras buvo nubaustas 8 metais sunkių darbų kalėjimo. Voldemaras, būdamas kalėjime, parašė veikalą "Istorinis Kristus".

Tie areštai ir geriausių karininkų išrovimas iš mūsų kariuomenės, sukėlė didelį susijaudinimą kariuomenėje ir jau rugpjūčio 9 d. 6-sis fortas buvo pripildytas areštuotų liktinių puskarininkų, kurie to paties karo lauko teismo buvo nubausti nuo 5 iki 15 metų sunk. darbų kalėjimo. 1938 m. Voldemaras buvo amnestuo-tas. Jam buvo paskirta nedidelė vals tybinė pensija ir priverstas išvažiuoti i užsienį.

1940 m. birželio 15 d. bolševikų raudonajai armijai okupuojant Lietuvą, prezidentui Antanui Smetonai pabėgus i Vokietiją, didžiam nuste-bimui, Voldemaras per Vokietiją iš užsienio grįžo i bolševikų okupuojamą Lietuvą. Kodėl jis rizikavo savo gyvybe pasiduodamas i enkavedistų rankas, tai klausimas, kurį atsakyti tegalėtų tik pats Voldemaras, jei-gu būtų gyvas.

1977 m. rugsėjo 1 d. "Dirvoje" buvo aprašytas Vaclovo Sidzikausko pasi-kalbėjimas su Voldemaru dar 1929 metais spalio mėnesį. Tada Volde-maras Sidzikauskui pasakė: "kad Smetonai ir Tūbeliui valdant, Lietu-va žengianti i pražūtį, jai grėšias kraujo praliejimas. Kritišku momen-tu jis grįšias ir bandysias gelbėti, kas dar būsią galima išgelbėti".

Todėl reikia manyti, kad Voldemaras, matydamas naujoje, okupacinėje vyriausybėje tokius lietuvių veikė-jus, kaip prof. Krėvėprof. Galvanaus-ką ir kitus nekomunistus, patikėjo, kad gal bolševikai padidinę savo ka-rines igulas ir dar karui tebevyks-tant, nedrįsia perdaugikštis i Lietu-vos vidaus reikalus, todėl ir ryžosi grįžti ir, anuot jo, gelbėti tai, kas dar būsią galima išgelbėti.

Deja, bolševikai nuo Dekanozovo atsiuntimo i Lietuvą, jau 1938 metais turėjo paruošę planą, okupavus Lietuvą, išžudyti bei ištremti 700,000 lietuvių. Todėl ir Voldemarui tik prava-žiauv Vokietijos-Lietuvos sieną, pa-gal tą šėtonišką bolševikų planą jis buvo areštuotas, kalintas, ištremtas i Rusiją ir pagal pačių bolševikų En-ciklopedijoje paskelbtas žinias, gyveno šiaurės Kaukaze, o vokiečių ka-riuomenei artėjant, buvo suimtas ir mirė kalėjime kankinio mirtimi. Net jo kapo niekas niekados nesužinos.

Taip liko sunaikintas mūsų žymus mokslininkas ir politikas prof. Aug. Voldemaras ir daugelis šimtų tūkstančių mūsų tautiečių. Mūsų išeivijoje gyvenančių lietuvių pareiga yra liudyti pasauliui mūsų tautos kančias, kelti okupantų nusikaltimus taip, kaip žydai kelia savo tautos karčias.

Antanas Stongvila, L. A. S. aktyvus narys, Miami lietuvių klubo direkto-rius ir knygyno vedėjas. Ten galima gauti ir Laisvąją Lietuvą.

Šis sąrašas bus pirmasis šiuos rūšies leidiny, kuris seniai laukia-mas ne tik universitetų bibliotekų, dailės galerijų, bet ir atskirų asme-nų, ieškančių šių žinių.

Todėl visi dailininkai, teatralai, muzikai, fotografai ir jų organizaci-jos yra prašomi nedelsiant atsakyti,

SKAITYKITE IR PLATINKITE LAISVĄJĄ LIETUVĄ,

PERSKAITE, DUOKITE KITAM PASISKAITYTI.

Nepageidaujamas Seimo Atstovas

V. S E M A Š K A

Tur būt nėra tokio tautiečio, kuris nežinotų, jog VLIK-as jau daug metų, nors ir tyliai, bet užsispyru-siai, dirba Lietuvos laisvei bei ne-priklausomybei atgauti. Helsinkio įvykiai ir VLIKo pirmininko žygis, susilaukė daugumos lietuvių pritiri-mo ir smarkaus reagavimo. Kad ir atokiau stovintieji tautiečiai, bet kon-krečiam reikalui iškilus, darbą įver-tina bei stoja savuosius ginti. Žino-ma, audrai praėjus, bandoma ir i to-kios organizacijos trūkumus pažvel-gti.

Čia norisi, nors prabėgomis, pami-nėti savo, kaip VLIKo seimo atsto-vo, įspūdžius bei mintis. Dalyvaujant tose pareigose pirmą kartą, nejma-noma sutikti su eiga, kuris jau nepa-stebi dažnai dalyvaujantieji, nes iš-senėjimas, kartais, aksioma pavirsta Seimas - skambus žodis ir ne tik skambus, bet ir reikšmingas. Gi sei-mo delegatas ar atstovas, reikėtų asmenį susijusi su seimu. Betgi vi-sa tokia logika nebūtinai pasireiškia seime, įvykusiame St. Petersburg, Floridoje. Ką gi, pradėkime nuo pra-džios.

Dar namuose gauta seimo darbo tvarkė atrodė perkrauta ir šaukte šaukėsi... klausytojų. Nors ir buvo įrašyta "klausimai ir diskusijos", bet žmogus, kuris bent kiek su visu-menine veikla susipažinęs, tuojau pa-stebėtų, jog klausimams ir diskusi-joms laiko nepaliktą. Nejaugi šitaip "suorkestruota" darbotvarkė bando ma atstovas tik priverstinai klausy-

toju palikti? Ar delegatas vyksta seimam tik vakarienėje dalyvauti? Taigi, važiuoti ar nevažiuoti? Šešta-dienis - darbo diena - tektų iš tar-nybos pasiliuosuoti. Gal būtų sekma-dienį važiuoti? Nemažas kelio gaba-las - penkias su puse valandos teks automobiliu spausti. Bet darbotvari-kėj sakoma, jog šeštadienio posėdyje bus "seimo komisijų rinkimai". At-rodo svarbu, todėl nutarta penktadie-nio vakare išvykti.

Šeštadienio pirmasis posėdis bai-gėsi laiku, bet jokių diskusijų nebuvo. Laiko užteko tik keturiems klaus-i-mams, bet sveikinimui seimui buvo ištisai skaitomi. Ar neužtektų tik sve-kinimo autoriam paminėti? "Seimo komisijų rinkimų" iš vis nebuvo nors laikas pasibaigė. Taigi skubam, sku-bam pietauti!

Atvirai kalbant mes vis dar nepa-jėgiame pranešimo nuo kalbos skir-ti, todėl pranešėjui pamiršus savo užduotį, iš pranešimo gaunasi kalba. Ar negalima pranešimams laiko nu-statyti, sakysim po 10 minučių. Dar-botvarkė gerai paruošus nereiktų amžinai kartoti: Vėluojamės, vėluoja-mės...

Teko maloniai nustepti kada kalba "apie ateitį" buvo pakeista i "dabar-tį". Taip, dabartis yra be galo svar-bi ir buvo tikėtasi apie naujas gaires išgiršti, naujus būdus veikloje. Bet... "mes turime reikalauti" arba "ne-svarbu ką valstybės departamentas sako", yra pasenęs traferatas. Taigi ir čia galima pasakyti, jog "Vakarų

KALĖDINIS PADAVIMAS

Bronė VARIKOJENĖ, Chicago

Graži Kalėdų naktis. Baltas sniegas padengė žemę, miškus ir kalnus. Varpų gaudesys siekia miestus ir kaimus, kviesdamas visus į Dievo namus. Skamba vis linksmiau ir garsiau varpai, ir į bažnyčią eina žmonių pulkai. Tą naktį, visi į Dievo namus skubėjo, nes pasveikinti užgimusi Viešpatį norėjo.

Tuo laiku, skrido aras virš debesų. Arą traukia daubos, olos; traukia pajūrio krantai. Traukia jį aukšti kalnai. Taip beskraidydamas, jis pakilo iki pat dangaus ir pamatęs, kaip vyriausias angelas atidaręs auksinę skrynelę, išėmęs perlus gražius apdovanojė angelus visus.

Kiekvienas gavęs perlą ir jį prarijęs, pradėjo arfomis groti ir gražiais balsais giesmes giedoti. Visas dangus prisipildęs pasakiškais garsais ir susiliejęs su angelų balsais.

Tą pamatęs aras, nusileido ant aukšto kalno ir pradėjo galvoti kas reikia padaryti, tiems perlams įsigyti. Supratęs, kad perlų neįsigys, ir nė vieno neprarijęs, gražaus balso neturėjęs ir gražiai giedoti negalėjęs nutarė vėl į dangų pakilti ir dėžutę su perlais pasiimti.

Pakilęs į dangų ir paėmęs perlus, leisdamas žemyn, netyčia – išbarsė juos visus. Bet vienas perlas jam liko, kurį snape suspaudęs, žiūrėjo kas su pabyrusiais atsitiko.

Kai perlai virš miško išsibyrėjo, paukšteliai juos prariję, visi gražiai giedoti pradėjo ir savo tarpe čiulbėjo: "Šie perlai yra stebuklingi, kas juos prarys – gražų balsą įgys".

Iš visų paukščių balsų, vienas buvo toks malonus ir švelnus, kad visi paukšteliai nutylo ir klausėsi to vieno balso, kurį žmonės ir dabar su malonumu klauso: tai lakštutės balelis, kuris pripildo miškus, krūmus ir laukus, žavėdamas klausytojus visus.

sus.

Tad ir aras, to balso sužavėtas, norėdamas savo balsu visus sužavėti, skubėjo likusį perlą į savo gerkį įdėti. Bet tas jam sunkiai sekėsi, nes vis girdėjo balsą: "Vagis, vagis! Danguis perlus pasiėmė jis! Paėmė perlus, manydamas, kad juos prarijęs, jo balsas bus gražus. Bet šito perlo, jis – neprarys! Ne jam, bet angelam tie perlai buvo skirti, jis neturėjo savavaliauti, tad ir šio perlo negaus paragauti... Už bausmą jo nagai sulinks ir snapas žemyn palinks!"

Išsigando aras pranašystės ir jau pajuto, kad jo nagai sulinko ir snapas žemyn palinko...

Nežino aras kas daryti, tik jaučia, kad perlus reikia sugrąžinti; kad reikia visus likusius perlus surinkti ir pakilus į dangų, tenai palikti.

Nebenorį aras perlų šitų, nors jie ir stebuklingi, bet jam – nereikalingi. Nors giedoti jis ir negalės, bet ramią sąžinę turės. Geriau skraidys įsiai padangėmis aukštai ir girdės, kaip skamba arfos, gieda paukščiai ir angelai. Ir šią Kalėdų naktį, jis girdės visas giesmes, kurios pripildys erdves ir dausas. Nors pats jis ir ne giedos, bet turėdamas ramią sąžinę, galės džiūgauti su visais kartu, gimusiu Kūdikėliu mažu.

Tik liūdna jam ir nesmagu, kad Dievas neatlenkė jo snapo ir nagų! Bet, Dievas, turėjo kuo nors jam priminti, kad į puikybę kilti negerai, tad ir liko jam palenkta snapas ir lenkti nagai!...

Politinė Popietė

Š. m. lapkričio 20 d. ALT S-gos Detroito skyriaus valdyba, Kultūros centre, suruošė politinę popietę. Popietę tvarkė inž. Jaunius Gilvydis.

Garbės svečiai Čikagos Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos Kūčių vakariinės metu, 1977 m. gruodžio 17 d., Vyčių salėje. Iš kairės: Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės, pirm. V. Išganaitis, p. Milkovaitienė, LŠST pirmin. K. Milkovaitis, kuopos pirm. E. Vengianskas, žodį taria Lietuvos kūrėjų savanorių sąjungos pirm. plk. J. Švedas, birutininkių atstovė Z. Juškevičienė, J. Pronskus ir LKVS Ramovės Čikagos skyr. vicepirmininkas kpt. A. Juškevičius. Nuotraukų junginys P. Malėtos

1977 m. gruodžio 17 d. Čikagos gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopa Vyčių salėje surengė savo nariams, šeimoms ir kviesiems svečiams tradicinę, su lietuviškais papročiais, Kūčių vakarienę, kuri, dalyvaujant arti 200 asmenų, praėjo rimties bei susikaupimo dvasioje.

Kūčių vakarienės programą pradėjo Kuopos pirm. E. Vengianskas, kviesdamas išklausyti Tėvynės prisiminimo maldą. Ją perskaitė j. š. B. Anulius.

Toliau, aidint "Lietuva brangi" dainos jausmingai melodijai, girdėjome Lietuvos laisvės kovotojų, kažkur Lietuvos žaliajam eglyne sueiluos mintis, paskirtas savo motinai šventąją Kūčių naktį. Po to, Lietuvos laisvės kovotojų, partizano ir miško brolio prisiminimų žvakutę uždegė Lietuvos kūrėjų savanoris S-gos pirmininkas plk. J. Švedas, Lietuvos karių prisiminimui "Ramovės" Čikagos skyriaus atst. kpt. A. Juškevičius, lietuvių jūrininkus, šiandien

Paskaitas skaitė: žurnalistas Vytautas Meškauskas iš Čikagos – "Tarp tautinė raida ir Lietuva", detroitiečiai dr. Kazys Karvelis – "Disidentų vaidmuo Lietuvos laisvės byloje" ir inž. Algis Zaprackas – "Lietuvių įtaka Amerikos politikoje". Pirmasis paskaitininkas paskaitą pradėjo apie Egipto prezidento Sadato kelionę taikos reikalui į Izraelį. Preligentas V. Meškauskas teigė, kad Egipto prezidentas "sakė ir nieko nepasakė". Savo paskaitą rėmė įvairių profesorių bei aukštųjų valdžios pareigūnų komentarais spaudoje. Tarp kitko, jis teigė, kad atominė bomba stabdo karus. Jei kiltų karas, tai tik dėl infliacijos. Jis priminė, kad dabartinio metu yra labai daug bedarbių iš inteligentijos ir tai gali greičiau privesti prie karo. Savo kalboje palietė ir Sovietus, kurie šiuo metu krašte sugriežtino politiką. Prelegentas mano, kad komunizmas Sovietų Sąjungoje subyrės, o Lietuva atgaus laisvę. Žinoma, mes visi laukiame, kad kuo greičiau tai įvyktų. Paskaita truko apie 25 min.

Inž. Algis Zaprackas skaitė apie įsikūrusius šių laikų lietuvių Amerikoje. Lietuviai rėmė atsikūriantį Lietuvą ir remė. Jis priminė keliolika lietuvių, pasiekusių aukštąsias pareigas Amerikos valdžioje. Bet dar nėra nė vieno lietuvių, kuris būtų išrinktas kongresmanu ar senatorium.

Dr. Kazys Karvelis kalbėjo iš atminties. Jis teigė, kad desidentai ne dabar atsirado, bet jau nuo 1838 m. kartu su religijos keitimusi. Galima sakyti kartu su protestantizmu. Dabartinis desidentas skiriasi nuo religijos. Prelegentas desidentus skyrė į tris grupes: Stalino-Chrusčiovo, Čekoslovakijos-Berlyno ir Vengrijos laikotarpį. K. Karvelio nuomone, karu nėra galimybės atgauti Lietuvai laisvę. Jei bent Amerika ir Kinija kartu stotų prieš Rusiją, tuo metu Rusijoje įvyktų sukilimas. Tai gal ir Lietuva tada atgautų Nepriklausomybę. Klausimuose bei diskusijose išsijungė labai daug klausytojų: Dr. Petersonas, S. Šimoliūnas, J. Švoba, C. Šadeika, K. Balys, K. Daugvydas, S. Juzėnas, J. Kristiūnas ir kiti. Kai kas gerokai įkaito ir pradėjo net paskaitininkus mokinti. Paskaitos nebuvo ilgos ir nuobodžios. Klausytojų popietėje dalyvavo apie šimtas. Detroito politinėse popietėse daugiau niekad ir nebūna.

A. Sukauskas

TVERAS-JEWELRY

DEIMANTAI, ŽIEDAI, LAIKRODŽIAI IR KITOS BRANGENYBĖS
2646 West 69th St., Chicago, Ill. 60629, Tel. RE 7-1941

plaukiojančius po svetima vėliava prisiminti – Lietuvos pajūrio sūnus p. Pronskus, išremtuosius ir Tėvynėje likusius šaulius – Rinktinės pirmininkas V. Išganaitis ir visus artimuosius pavergtę Lietuvoje prisiminti – LDK Birutės d-jos atstovė Z. Juškevičienė, Šaulių Sąjungos pirmininkas K. Milkovaitis, žiebė Kalėdų eglutės spalvingas šviesas.

Ši išpūdinga, religinė bei patriotinė Kūčių vakarienės programa priverė kiekvieną bent minutėlei susimąstyti ir mintimis nuskristi į brangią tėvynę Lietuvą, pas savo artimuosius, kenčiančius pavergėjo priespaudą.

Po to buvo laužoma lietuviškoji duonelė, vieni kitiems linkėjo džiaugmingų Šv. Kalėdų ir prasidėjo Kuopos sesių skaniai pagamintos Kūčių vaišės. Vaišių metu sveikinimo žodį tarė

K. Milkovaitis, kpt. A. Juškevičius, plk. J. Švedas, Z. Juškevičienė, V. Išganaitis ir J. Truškūnas. Visiems sveikintiems Kūčių programos apeigose o taip pat atstovaujimų organizacijų vadovybėms bei nariams, linkėdamas džiaugsmingų Kalėdų ir laimingų Naujųjų 1978 metų padėkojo jūrų šaulių kuopos pirmininkas E. Vengianskas.

Triukšmingai atvykę į salę Kalėdų senelis, j. š. K. Vidžius, visus pralinksmino ir gausiai apdovanojo. Dovanas gavo visi Kūčių vakarienės dalyviai.

Stebint bendras nuotaikas, reikia pasakyti, kad tą vakarą, kalėdinės dvasios pagauti, visi jautėsi vienos didžios lietuviškos šauliškos šeimos nariais, vieni kitiems tikrai buvo broliais ir sesėmis.

20% OFF WITH THIS ADD AT BOTH STORES

BEVERLY HILLS GELINYČIA

2443 WEST 63-rd STREET
PR 8-0833 . PR8-2424

THE DAISY SHOPPE GELINYČIA
9918 SOUTHWEST HWY, OAK LAWN, ILL.
499-1318 . 499-1319

GENE & BARBARA DRISH

"FLOWERS ARE ALWAYS IN GOOD TASTE"

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
- TEVAS IR SŪNUS -

TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS:

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILAMS STATYTI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS NARIAI

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS

3367 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET R^{public} 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE V^{irginia} 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

Alexander Skeirys

Großhandel in Uhren - Schmuck

LAIKRODŽIŲ IR BRANGENYBIŲ PREKYBA

4460 NORDHORN

Import - Export

Hesepor Weg 8 a

Telefon 0 59 21 / 62 34

Lietuviai, kurie vyksta Vakarų Vokietijon atostogauti ar šiaip įvairiais reikalais, prašomi aplankyti A. SKEIRY, kur galėsite pigiai įsigyti įvairių laikrodžių ir brangenybių papigintomis kainomis.

DURYS - LANGAI

įvairių spalvų ir kainų. Geležies turėkliai ir "aluminium siding". Naujaisi baltos emalio ir "stainless steel" žieminiai langai.

ALUMINIJAUS RYNOS (Gutters) vandens nubėgimai. Nerūdijanti nereikia dažyti. TVOROS - STOGE LIAI įvairių medžiagų ir spalvų.

KOSTAS BUTKUS
TEL. - PR 8 - 2781

A & L INSURANCE AGENCY Income taxes
Real Estate-mortgage loans, 4645 So. Ashland Ave, Notariatas
Chicago, Ill. 60609. Tel. 523-8775

SAVININKAS

Aleksas LAURAITIS

Turime gyvybės draudimus nerūkantiems pigesnėmis kainomis, ligininių, nenutraukiamų pajamų, automobilų vairuotojams nuo 16 iki 80 metų, nuo gaisrų ir visus kitus draudimus.

PILDOME INKOMTAKSU blankus

TRYs SEIMOS GENERACIJOS APTARNAUJA MŪSŲ KLIENTUS!

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

Cordoba 2-Door Hardtop
4030 SOUTH ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632 PHONE 847-1515
CHICAGO'S OLDEST CHRYSLER-PLYMOUTH DEALER
Selling Chrysler Products Since 1933

FIRESTONE PADANGOS (TIRES)

Neribota garantija iki susidevėjimo. Ratlankiai (wheels) Taip pat atliekamas ratų reguliavimas ir balansavimas (wheel alignment and balancing). Stabdžiai (brake service), motoro reguliavimas (tune up), keičiamos dalys, alyva, tepimas ir kiti pataisymai.

2423 West 59th St., Chicago, Ill. 60629. Tel. GR6-7777
Valandos kasdien: 7 v. r. - 7 val. vak., šešt. 7 v. r. - 3 v. p.)
Sekmadienį - uždaryta. Kitu laiku pagal susitarimą.
Savininkas Mikas Č E S A S

TRADICINĖS VILNIEČIŲ KŪČIOS

Jurgis JANUŠAITIS

Chicago gyvena Kalėdų švenčių nuotaikomis. Visur spindi Kalėdų eglutės. Skamba kalėdinės giesmės. Minios skuba su dovanų pirkiniais. Tačiau lietuvių organizacijos nepamiršta ir savų, gražių papročių. Jos rengia savo tradicines Kūčias. O gi jas, mes vyresnieji, gerai prisimename iš gimtųjų namų.

Gruodžio mėn. 18 d., sekmadienį, skaitlinga, apie pusantro šimto, Vilniaus krašto lietuvių šeima su savo artimaisiais susirinko į Jaunimo centrą atšvęsti taip pat savo Tradicinių vilniečių kūčių, kurias jau daugelį metų ruošia Vilniaus krašto lietuvių sąjungos Chicago skyrius.

Salė gražiai dekoruota, dega Kalėdinė eglutė, stalai papuošti gėlėmis, ant lėkštelių kalėdiniai paplotėliai. Po valandėlės sėdame prie

bendro stalo švęsti gražių Kūčių. Tyla, įsiviešpatauja rimtis.

Skyriaus pirmininkas Juozas Lekas pasveikina susirinkusius į šį šventą vakarą, prisiminė tėvynėje švenčių kūčių tradicijas, jų prasmę, gimtuosius namus ir šeimų ramius ir mielus židinius, kurie rusenoka šita meile savo tėvynei, krikščionybai. Mintimis nuskubėjom drauge su kalbėtoju į Sibiro taigas, prisimindami vargstančius brolius ir seseris, nulenkdami galvas prisimindami mūsų tautos vaikus, žuvusius už savo tėvynės laisvę. Prisiminėme pavergtą tautą ir likusiuosius. Kalbėtojas dėkingu žodžiu minėjo kūčių tradicijų puoselėtojus ir ragino niekada jų nepamiršti. Pakvietė seniausią Vilniaus krašto sąjungos Chicago skyriaus narį Antaną Stankų uždegti

Kūčių metu vilniečiai su svečiais.

simbolines žvakutes, prie kurių dvi tuščios lėkštės, papuoštos rūtų šakelėmis ir kalėdiniais paplotėliais. Jos skirtos žuvusiems partizanams, laisvės kovotojams, ištremtiesiems, artimiesiems išblaškytiems po pasaulį bei mirusiems atminti.

Prasmingą maldą sukalba kun. A. Saulaitis, S. J., Jaunimo centro direktorius. Tyliai, šventiškai iš visų krūtinų išsiveržia "Gul šiandieną jau ant sienos..." giesmės posmai. Jau nutę Rūta Gaizutytė skaito Kūčių vakarui skirtą eilėraštį. Po gilaus susikaupimo valandėlės salę užviešpatauja gyva nuotaika, nuo stalų pakyla žmonės ir dalinasi kalėdine paplotele, su savo šeimomis, artimaisiais, prieteliais, vieni kitiems išreiksdami nuoširdžiausius, kalėdinius linkėjimus. O kokie jie gražūs! Sveikatos, laimės, džiaugsmo, sekmių, broliško sutarimo, pagarbos vieni kitiems, meilės broliui !!! Teišsipildo tie linkėjimai. Ir į mūsų tarpą sugrįš lauktoji ramybė ir džiaugsmas.

O valgių gausa! Visi tradiciniai, skanūs. Juos su dideliu pasišventimu ruošė Irena Sekmokienė, Vanda Gasparienė, Elena Filek ir kitos.

Po valgių, graži, nuotaikinga, kalėdinė, jaunimo atliekama programa, kuriai vadovavo Juozas Truškūnas.

Dvi sesutės - Rasa ir Loreta Mikalonytės fleitomis pagrojo Tyliają naktį ir Stoviu aš parimus. Dvi sesutės ir brolis - Rūta, Ramunė ir Saulius Gaizutai, pritarė gitarai, padainavo dainelę "Norėčiau aš keliauti" ir pagiedojo "Tyliają naktį". O, žinoma, programos atlikėjams nesi galėjome šiltos padėkos.

Netrukus pasirodė ir vaikučių! lauktas Kalėdų senelis (Juozas Gasparas) simpatingas, su dovanų maišu. Jis kalbėjosi su vaikais, klausėsi jų programos, juos gražiai pamokė, pagyrė ir įteikė dovanėles.

Kūčių pradžioje pirmininkas Juozas Lekas perskaitė Lietuvos generalinės konsulės Juzės Daužvardienės nuoširdžius kalėdinius ir Naujųjų metų linkėjimus. Svečių tarpe matėme L. L. leidėją Valerijoną Šimkų, kun. dr. Viktorą Rimšę, Vyt. didž. šaulių rinktinės vadą Vladą Išganaitį, Moterų šaulių rinktinės vadę S. Cecevičienę, Balfo 5 skyriaus pirmininką Juozą Mackevičių, Genovaitę ir J. Mažeikus.

Kūčiose vyravo giedri, šventiška kupina nuoširdumo nuotaika. Tikrai buvo miela su vilniečiais švęsti Kūčias, kurių metu ne vienas iš mūsų širdyje gyvenome gražiausiais ir savo tėvynės bei gimtųjų namų prisiminimais.

Paštininkų ir Geležinkeliečių Bendras Pobūvis

Lietuvių paštininkų sąjungos ir geležinkeliečių bendras kalėdinis pobūvis - kūčios įvyko š. m. gruodžio 4 d., sekmadienį, K. K. Repšių namuose.

Susirinkimui pirmininkauti buvo pakviestas Jurgis Janušaitis, sekretorium Otonas Kapteinis.

Valdybos pirmininkas Jonas Indriūnas pranešime pažymėjo, kad valdyba turėjo du posėdžius. Sąjunga buvo atstovauta ALTe, BALFe, Lietuvių Fonde. Aukomis parėmė spaudą, radijo valandėles, LTV, Daužvardžio fondą, ALTą ir BALFą. Surengė vasarą pobūvį - gegužinę.

Susirinkimui vienbalsiai prašant senoji Sąjungos valdyba Jonas Indriūnas, Jurgis Janušaitis, Ona Liubinskienė-Idzelienė, Julius Pocius ir Kostas Repšys perrinkti antrajai kadencijai.

Taip pat ir Revizijos komisija vienbalsiai perrinkta sekančiai kadencijai tokios sudėties: Romualdas Nemickas, Martynas Nagys ir V. Juknevičius.

Kalėdinio pobūvio proga gražių linkėjimų sveikinimus atsiuntė buv. Pašto valdybos direktorius, Sąjungos garbės pirmininkas inž. Vaclovas Birutis, buv. referentas, Sąjungos steigėjas Jonas Bereiša, buv. Vilniaus pašto viršininkas, Sąjungos steigėjas Justas Gečiauskas, pasigerėdami paštininkų veikla įvairiose gyvenimo srityse, o taip pat prisimindami ir neapikl. Lietuvos gyvenimą.

Po darbingo susirinkimo, tuojau įvyko kūčios. Maldą sukalbėjo kun. Juozas Juozevičius. Pasidalinta tarpusavyje tradicine kalėdine plotkele palinkėta vieni kitiems malonių švenčių, sveikatos, o sergantiems kolegom Antanui Balčiūnui ir Adomui Miliauskui pasiuntė visi bendrus sveikinimus.

Kūčių metu Bronė Variakojienė ir Vincas Kuliešius paskaitė savo patriotinės, Kalėdų nuotaikas atitinkančios kūrybos.

Andrius Laukaitis supažindino po būvio dalyvius su dalyvaujančiais geležinkeliečiais, kurių buvo taip pat gražus būrelis.

Kūčių stalą skoningai parėngė K. K. Repšiai ir Ona Liubinskienė.

Balfo 5 skyriaus pirmininkas Juozas Mackevičius pasidžiaugė paštininkų veikla ir padėkojo už kasmetinę auką Balfui.

Pirmininkavęs Jurgis Janušaitis baigiamajame žodyje padėkojo geležinkeliečiams ir kolegom paštininkams už gausų dalyvavimą pamaldose, susirinkime ir pobūvyje. Pažadėjo ir ateityje glaudžiai bendradarbiauti su geležinkeliečiais. Dėkojo p. p. Repšiams ir Onai Liubinskienei už gražių vaišių paruošimą. Palinkėjo visiems laimingų švenčių, sveikatos, gražaus, darnaus sutarimo tremties kelloje, dirbant bendrus darbus.

Pobūvis praėjo gražioje, jaukioje nuotaikoje, palikdamas malonių prisiminimus.

V. Vargūnas

Dalis lietuvių paštininkų ir geležinkeliečių gruodžio mėn. 4 d. pobūvyje K. ir K. Repšių namuose.

Nuotrauka M. Nagio

PRANEŠIMAS

TAUPLYKITE DABAR

PAS MUS, NE VISI TARNAUTOJAI YRA LIETUVIAI, BET KIEKVIENAME SKYRIUJE GALIMA SUSIKALBėti LIETUVISKAI!

UZ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 1/2 %	— 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2 %	— 4 metų su \$1,000, minimum.
6 1/2 %	— 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2 %	— 1 metų su \$1,000, minimum.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000 BY F.S.L.I.C.

VELIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI, PRADEJUS NAUJĄ taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietiški ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos, sąskaiton įdėjus atitinkamą sumą.

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

1447 SOUTH 49th COURT
CICERO, ILLINOIS 60650

PHONE 656-6330

Saint Anthony Savings

Joseph F. Gribauskas, Vedėjas

OFFICE HOURS

Daily 9:00 to 5:00; Monday 9:00 to 8:00
Saturday 9:00 to 1:00; Wed. & Sunday Closed

LIETUVIŠKA VAISTINĖ

2557 W. 69th Street Tel. 776-4363

J. & J. PHARMACY

Valstai, vitaminai, importuoti krepalai, gydymo žolės ir kt.
Važiuiamos kėdės, remantai ir kt., pirkti ar nuomoti;
Nemokamai supakuojame dovanas.

Pristatymas nemokamai
ANGELA ir VYTENIS DIRKIAI savininkai

LYDIA'S HEALTH FOODS

Natūralūs vitaminai-proteinai, įvairiausios gydymo žolės - arbatos. Dietinis maistas. Vaisių sultys be cukraus. Daržovių aliejai. Stambiai malti įvairūs miltai. Daigintų kviečių ir kitos stambių miltų duonos. Natūrali kosmetika.

Savininkė: **Emilija Dudėnienė**

2439 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629
Tel. 737 - 8931

CRANE SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

Eugene PIETKIEWICZ, Pres.

47 & ROCKWELL Str., Chicago, Ill. 60632 Tel. 523 - 1083

Nemokamai vieta automobiliams

All accounts compounded daily
Passbook Savings paid quarterly.

7 1/2 %

4 Years Savings Certificates (Minimum \$5,000)

Dividendai mokami Sausio 31, Balandžio 30, Liepos 31 ir Spalio 31.
Taupymo padėtos ir reguliarias taupymo sąskaitas iki mėnesio 10-tos dienos pelno dividendą už visą mėnesį.

VALANDOS: Pirmadienį ir ketvirtį 9:00 ryto - 8:00 vak.;
Antradienį ir penktadienį 9:00 ryto - 5:00 vakaro; Šeštadienį 9:00 ryto - 12:00 dienos, Trečiadienį uždaroma.

Dr. Paul V. DARGIS

Gdytojas ir Chirurgas
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius
1938 S. Manheim Rd., Westchester, Illinois
Valandos: 3-9 darbo dienomis ir kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728

LEONARD'S TEXACO SERVICE

TIRES-BATTERIES- GENERAL REPAIRS, TUNE - UPS

Leonardas ERINGIS

6801 West 87th Str.
Oak Lawn, Ill. Tel. 598-9776

ANTANAS VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas. Įvairių atstumų

823 W. 34th PLACE

Chicago, Ill. Tel. FR 6-1882
60608

PARAMA

MAISTO IR GĖRIMŲ PARDOUOTUVĖ

Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų ir maisto produktų.
Kainos žemos. Atsilankę įsitikinsite.

Sav. JURGIS JANUŠAITIS ir JURGIS MAŽEIKAS

2534 West 69th gatvė, Chicago, Illinois 60629 Telefonas 737-3332

PALANGOS restoranas

SVEIKAS LIETUVIŠKAS IR AMERIKONISKAS NAMIE GAMINTAS MAISTAS

Greitas ir mandagus patarnavimas. Prašome atsilankyti

Kasdien atidaryta: nuo 7 val. ryto iki 8 val. vak.
Pirmadieniais uždaryta

6918 So. Western Ave.
Chicago, Ill. 60636 John & Lydia Perkunas - GRovehill 6-9758

LADIES AND GENTLEMEN !

Hair formula JIB is Patented in Switzerland and Registered in U.S.A., Canada and Europe. It cures Dandruff, Falling Hair, itching scalp, Splitting ends, and restoring NATURAL HAIR COLOR. Using JIB you never be BALD or GREY. 100% Guaranteed. Listed in Druggist Red-Blue Book, at Drug's:

J&J 2557 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629; 1640 W. 47 St., Chicago, Ill. 60632; 14 St. & 50 Ave., Cicero, Ill. 60650; 1147 N. Ashland Ave.; 2834 N. Milwaukee Ave., Chicago. JIB Medicine Liquid 8 oz. 16 week supply \$ 6.00, Money Order, P. P. Send TODAY - JIB Lab. 1437 S. 49th Ave., Cicero, Ill. 60650.

Ar Galima Pasitikėti Eurokomunizmu?

Eurokomunizmas yra didelė grėsmė likusiai laisvai Europai – pareiškė spalio 29 d. savo kalboje buvęs JAV prezidentas Gerald R. Ford, Westminster kolegijoje, Foton, Mo. Teisio fakulteto studentams. Pažįstantieji komunistinę utopiją iš arčiau, sutiks su šiuo p. Fordo sampratavimu. Jeigu vadinamas Eurokomunizmas kartais ir parodo neva tendenciją toleruoti demokratijos principus, tai dar nereiškia, jog laisvoji demokratija turėtų krypti komunizmo pusėn.

Neimant dėmesį "Geležinės Uždangos", kuri tęsiasi nuo Baltijos iki Balkanų ir Berlyno "Gėdos sienos", kai kurie prancūzų ir italų darbininkai ir prieš tobulas valstybių santvarkas maištaujanti studentija, bei nemaža dalis intelektualų tiki, kad Paryžių ar Romo imunituoliuota komunistų santvarka nebūtų tokia, kokia yra Sovietų Sąjungoje. Tai suklaidintų ir naivių žmonių galvoseną. Ne tik Europoje, bet ir likusiame laisvame pasaulyje esantiems radikalams patvirtina prieš persant bet koki vardu besivadinančią, komunistų praktikuojamą santvarką, pirmiau reikia atsidėjęs pažvelgti į rytus už "Geležinės Uždangos" jau daugelį metų egzistuojančią utopiją ir nekeisti, kad ir netaip jau tobulos sistemos ir režimą, kuris atnešė žmoniui tik nelaimių. Laisvame pasaulyje, o ypač Europoje, nepatenkintieji asamomis valdžios santvarkomis bando sukurti mitą, jog neoeuropietiškas komunizmas yra sumodernintas pakaitalas nykstančių socialdemokratų idėjų.

Ieškoma atsakymo į klausimą: ar vadinamas Eurokomunizmas paseks su žydu pagalba rusų įvestą Sovietų Sąjungoje tironiją, ar išsivystys nauja forma, kuri nebus tokia baisi, kaip dabar yra už "Geležinės Uždangos". Ant greitųjų į šį klausimą galima būtų atsakyti viena liaudies išmintimi: "Nežiūrint kur vilkas be – užaugtų, jo akys visada krypta į mišką". Tas pats pasakytina ir apie šių dienų komunistus. Neturi reikšmės kurioje Europos valstybėje jie išsivystę, jų akys visada bus nukreiptos į Maskvą.

Negalima paneigti, jog atsiranda vienas – kitas kitaip komunizmą suprantantis. Kaip pavyzdį galima paminėti Dubčeką, kuris iš tikrųjų yra komunistas, bet visai kitaip komunizmą supranta, kaip sovietiniai barbarai. Tokių yra ir daugiau. Su neoeuropietišku komunizmu yra tokia bėda, kad tų "dubčekai" suprantančių komunizmą nedaug dar yra, todėl, nors ir parlamentariu keliu paėmę valdžią į savo rankas, automatiškai atsiduria mažumoje ir tam pa bejėgiais pasipriešinti jų maskvietiškiems partneriams, kurie vėl tybina santvarką suprantą tik pagal Maskvos receptą.

Daugelį kartų pagalvojame: naujai Sovietų Sąjungos komunistams yra protas susimaišęs, jog priejo net prie tokio absurdo, kad įvairių

sričių mokslininkus kiša į beprotnamius. Tur būt nesuklysimė sakdami, jog tai yra daroma iš velniškai didelės baimės. Taip, dėl neapsakomos baimės. Baimės, kad tie intelektualai, kurie nepritaria esančiai hegemonijai, gali įkvėpti masės drąsos nusikratyti šiuo kruvinu režimu. Opinijos tyrinėtojų tvirtinimu, sukilimas Lenkijoje neišvengiamas, tik klausimas kada? Turėdami mintyje, kad Lietuva turi sieną su Lenkija, kas gali tvirtinti, jog ir ten žmonės, išnaudodami progą, gali bandyti rusiško jungo nusikratyti.

Sovietų Sąjungoje ne tik vadai, bet ir visi valdžios aparato dalininkai, pradedant menkų kolchozų pirmininkais, "stribais", KGB pareigūnais, iki paties Brežnevo imtinai, labai gerai žino, jog suteikta "vergams laisvė" reiškia ne ką kitą, kaip patiemis patekti persekiojamųjų kategorijon. Jie gerai supranta, jog per 60 metų tiek nusikaltimų yra padarę, jog nėra jokių vilčių išvengti žmonių teismo ir užtarnautų bausmių.

Taigi vadinamas Eurokomunizmas yra per arti nuo Maskvos, kad galėtų "išsigimti", t.y. būti kitoks, negu tas, kuris per 60 metų egzistuoja už "Geležinės Uždangos" ir Berlyno "Gėdos sienos". Kinijos komunistai gana toli nuo Maskvos, bet ir jie neišvengė rusiško komunizmo įtakų, kurios buvo paveldėtos ir pritaikintos naujam Kinijos režimui. O ką bekalbėti apie Europą, kuri yra tik už slenksčio.

Kasperas Radvila

DAYTONA BEACH, Florida

AUGANTI LIETUVIŲ KOLONIJA

Kada Chicagoje, ar bendrai Amerikos šiaurėje siaučia šalčiai, tada daugelio akys krypta į šiltesnius kraštus. O lietuviams Florida pasidarė labai gerai pažįstama. Sparčiai auga St. Peterburgo lietuvių kolonija, laikosi Miami, Juno Beach, o paskutiniuoju laiku lietuviai atkreipė rimtą dėmesį ir į gana idomią, gražią, ant Atlanto kranto stovinčią vietovę – Daytona Beach, prie kurios glaudžiasi Ormond Beach, Port Orange apylinkės ir kaimyninė Deltona.

Per pastaruosius ketverius metus čia įsikūrė gražūs skaičiai lietuvių šeimų. Pradėta švęsti Vasario 16 ne priklausomybės, Motinos dienos ir kitos šventės. Paskutiniuoju laiku iniciatoriai – Adolfas Andrulis, Aldona Sandargienė, Angelė ir Antanas Kašubai pradėjo rūpintis šių apylinkių lietuvių suburti į kokį nors organizacinį vienetą. Buvo išsiuntintos anketos, kuriose apylinkės lietuviai pasisakė už susiorganizavimą į lietuvių klubą, stengiantis net turėti ir lietuvių kunigą savoms pamaldoms.

Kiek teko patirti, klubo steigiamasis susirinkimas įvykis sausio mėn. Keletas lietuvių suorganizavo kor-

Kada Chicagoje vargina žmogų speigas, Daytona Beach, Floridoje, Paramos savininkas Jurgis Mažeika džiaugiasi retu jūros gyvūnijos laimėjimu ir malonia saulute.

poraciją – Lithoną, kuri užpirkto pradžia 40 akrų žemės ir čia numatoma statyti namus ar parduoti paruoštus statybai sklypus. Manoma, kad tuo projektu domėsis ir lietuviai.

Ar brangūs namai, sklypai? – daugelis teiraujasi. Palyginant namų kainas Chicago priemiesčių ir Daytona Beach apylinkių galima drąsiai sakyti, kad šiame Floridos kampe namų kainos dar neaukštos ir toliau nuo vandenyno galima gražų, dviejų miegamųjų namą įsigyti už 33,000 dol. Taigi dar galimybės norintiems ten kurtis geros. Vietiniai lietuviai mielai atvykstantiems suteikia ir daugiau informacijų.

J. Rimtautas

Baltų Studentų Sąjunga

Baltų Studentų Sąjunga vėl gyva! Rudens semestro pradžioje, Illinois Universiteto Baltų kilmės studentai turėjo jų pirmą susirinkimą svarstyti planus dėl ateinančio meto. Valdžia buvo išrinkta. Pirmininkas – Brian Rejšek, vicepirmininkas – Arūnas Rumša, sekretorės – išdėtinės – Daina Sidrūtė ir Mara Dukas.

Mūsų svarbiausias tikslas, kaip buvo nutarta susirinkime, yra išlaikyti Baltų kultūrą ir tradicijas universitete ir pranešti universiteto studentams apie Lietuvos padėtį. Daug pasiūlymų buvo duota, kaip šiuos tikslus atlikti. Galvojama sukurti šokių grupę, surengti Baltų parodą, turėti kalbėtojus ir dalyvauti Universiteto Tarptautų parodoje.

Gruodžio 14 d. buvo surengta Kalėdinė paroda ir balius, Ryt-Europiečių centre, 1208 W. California, Urbana, Illinois. Ten buvo pristatytas šventės maistas.

Kad padėti mums šiuos tikslus atlikti, mums reikia jūsų pagalbos ir paramos. Dėl informacijų rašykite: Brian Rejšek, Room 214, Newman Hall, 604 E. Armory Ave., Champaign, Illinois 61820.

mės iškyšulio pabaigoje. Tas iškyšulys – kalvelė, buvo pailgos formos ir sudarė tam tikrą aukštumėlę žemėje Vilnos upės slėnio vietovėje. Ant kalvos jau iš senų laikų stovėjo medinė

Vilniaus Katedros požemiuose rasta švininė statulėlė.

Nesikiškite į Vidaus Reikalus

Kai kalbama apie žmogaus teises ir komunistinės Rusijos atstovams pasakoma, kad tos teisės komunistinės valdžios paneigiamos ar laužomos, tuojau ateina nemandagus, įsakymo formos netiesioginis atsakymas: "Nesikiškite į mūsų valstybės vidaus reikalus". Visi supranta ir žino, kad reikalavimas laikytis susitarimų nėra kišimasis į komunistinės Rusijos vidaus reikalus. Kai tap tautinis Helsinkio aktas pasirašytas 35 valstybių, jos visos yra įsipareigojusios tų žmogaus teisių susitarimų laikytis ir pasiduoti tai tarptautinei priežiūrai ar kontrolei. Tą žino Brežnevas ir kitų komunistinių valstybių valdžios. Tą žino ir rusų atstovai, bet jų uždara komunistinės diktatūros sistema nėra įpratusi, kad kas nors pasakytų, kas gerai ar negerai daroma, nes komunistų partija "niekada neklysta". Ji nesiduo-

patariama, kritikuojama ar taisoma. Tas diktatūros dėsnis paveldėtas iš carinės Rusijos. Ir tada valdžia visą ką geriau žinojo, nors piliečiai "be pusbutelio nesuprato". Komunistinė valdymo sistema pilna priešingybių ir nelogiškumų. Ji atėjo į Rusiją palengvinti ir praturtinti skriaudžiamo darbininko gyvenimą. Ar palengvino ir praturtino? Komunizmas skelbė, kad nori panaikinti visuomenės klases. Ar panaikino? Ministeriai, partijos nariai, viršininkai ir kiti aukštesni valdžios pareigūnai gauna 100 kartų didesnes algas už darbininką, turi automobilius, vasarnamius ir nuosavus ištaigingai įrengtus namus. Komunizmas skelbė laisvę, lygybę ir brolybę. Kur jos šiandien po 60 metų valdymo? Kur ta brolybė yra aukščiausio laisvės humanizmas, laisvė ir pagalba žmogaus dvasinėms jėgoms ugdyti. Kur ta brolybė? Kolūkiuose? Koncentracijos stovyklose? Sibire? Atizmas ir materializmas pastatė žmogų šalia gyvulių, kuriam turi užtekti ėdalo ir tvarto. Teatras, literatūra, filmas – tik komunistinė agitacija, partijos garbinimas, komunizmo aukštinimas. Kur žmogui rasti dvasinės atgaivos ir atramos, kai viskas kišama į vieną komunistinį maišą?

Komunistinės Rusijos valdovai dar tebesvajoja apie visuotinę revoliuciją. Jie perša komunizmą kitoms tautoms, propagandoje rodydami jį gražų, gerą, žmogui džiaugsmą ir palaimą nešančią. Bet baisiai bijo parodyti komunizmą namie, Rusijoje, net ten nėra taip, kaip propagandoje. Komunistinės valstybės apsitvėrusios spygliuotomis vielomis, mūro sienomis, bunkeriais, kad gyventojas neišbėgtų ir nepapasakotų apie komunizmo žiaurumą, apie žmogaus prievartavimą, žmogaus pagrindinių teisių paneigimą, išnaudojimą, vargą, dvasinį skurdą ir visur esantį visuotinį draudimą: draudimą tikėti Dievą, lankytis bažnyčioje, draudimą skaityti užsieninę spaudą, draudimą kritikuoti partiją, draudimą skųstis, draudimą pasitraukti iš kolūkio, draudimą išvykti į užsienį, draudimą švęsti Kalėdas ir Velykas, draudimą pasakoti

apie tuos laikus, kai dar komunizmo nebuvo... Taip be galo. Vadai nori, kad komunizmas plistų, o bijo jį parodyti, bijo apie jį teisingai papasakoti.

Prieš 60 metų, kai dar pasaulyje nebuvo nė vienos komunistų valdomos valstybės, žmojams komunistų fantastinės pasakos patiko, ir jomis buvo tikima. Šiandien net puslauki – nės Afrikos valstybės komunizmą atmeta, nes 60 metų komunistų darbai visus tik gązdina. Todėl ir Voronovo vaidyba Belgrado konferencijoje – nė vieno vakariečio neįtikino, kad komunistinė valdžia gerbs žmogaus teises. Kartojamas įsakymas "Nesikiškite į mūsų vidaus reikalus" skamba diktatoriškai. Vakarų pasaulio atstovai šypsosi: jie žino, kad Voronovas tik tiek ir gali pasakyti.

M. St on y s

ARABŲ-ŽYDŲ REIKALAI

(Atkelta iš 1 psl.)

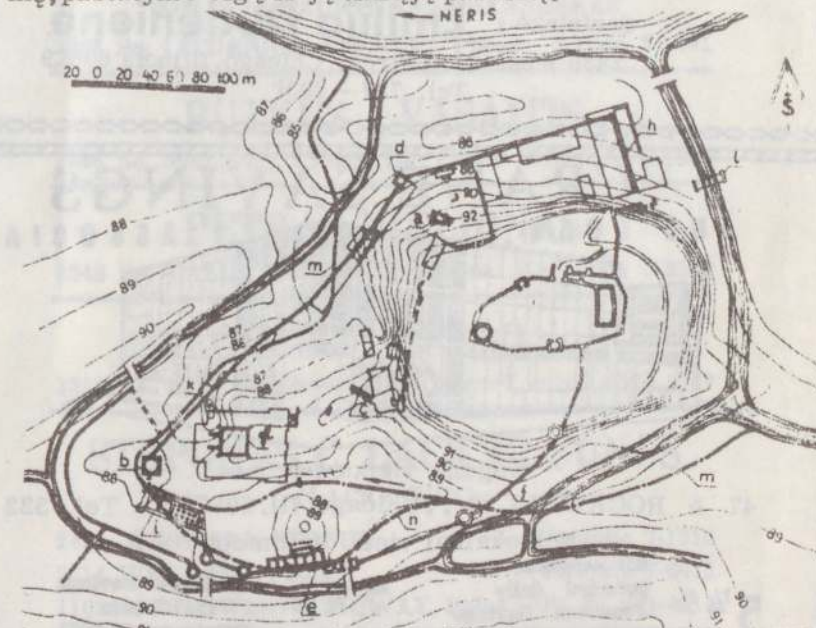
pasmerkti Sadatą. Tiesa, ne visos arabų valstybės ten atstovaujamos. Kaip žinom, per visus buvusius karus su žydais Egiptas nešė didžiąją ir sunkiąją karo naštą. Jam dar kiek padėjo Sirija ir net Jordanas. Gi kiti arabų kraštai tik savo liežuviais padėjo. Arabai niekada nebuvo vieningi, o dabartinė Sadato kelionė į Izraelį juos dar daugiau suskaldė.

Nesinori tikėti, kad po šios kelionės bus prieita prie pastovios taikos Pirmiausia, žydai neatiduos užimtų žemių, nes jiems strateginiu požiūriu tos žemės yra lyg gyvybės klausimas, kol arabai žydų nekęs. Gi kita, kokia gali būti taika ir jos derybos, kada Izraelis nori diktuoti. Jie derybom patys nori parinkti net palestiniečių atstovus, kurie tose derybose atstovautų palestiniečiams. Be to, arabai niekada nenorės turėti gabaus ir stipraus partnerio prie savo durų. Žydam tikrai pasisėkė su Sadato kelione, nes jie dar daugiau suskaldė jau ir taip nevieningus arabus. Gi rusai dar daugiau kiršina arabus prieš žydus, o dabar ir prieš Egiptą. Rusai visada taip daro, pirmiau sudrumdžia vandenį, o tada žvejoja. Ir žinoma, jeigu šiandien būtų karas, Izraelis ir vėl išeitų laimėtoju. O yra net manančių, kad nepavykus dabar susitarti dėl taikos, Izraelis negali gyventi visą laiką karo padėtyje. Taigi Izraelis gali bandyti dar kartą stipriai sumušti arabus, kad jie ilgam neatsigautų, nes praėjus ilgesniam laikui, to padaryti nebegalės. Arabai mokinasi, ginkluojasi ir Maskvos yra remiami. Taika tame rajone labai reikalinga ir būtina visiems, tik kažin kodėl, nesinori tikėti, kad ji ten bus. Yra didesnė galimybė, kad ten gali būti kibirkštis ir didžiųjų valstybių susikibimui. Amerika besąlyginiai remia Izraelį ir užmiršta arabus, o rusai, norėdami kontroliuoti Suesą ir abu jos galus, labai remia arabus. Taigi žaidimas labai pavojaingas.

pilaitė, o tas iškyšulys sudarė lyg priešpilį, nes toliau: į pietus bei vakarus buvo pelkėta lyguma. Šią pailgą kalvelę, kaip kokį iškyšulį ar ragą supo Vilnos upės vaga. Manoma, kad se novėje lietuvių iškyšulį ežere ar upėje vadindavo "ragu". Vadiną dar ir dabar. Turime pvz. išlikusį pavadinimą "Ventės ragas", kurį sudaro žemės iškyšulys Kuršių Marėse.

Greičiausiai tuo būdu ir atsirado pavadinimas "Šventaragio Slėnis". Tie pamatai tikriausiai buvo lietuviškos šventyklos pastatas? Yra galima, jog iš tos senovinės šventyklos Min daug laika buvo padaryta bažnyčia... (?) Vėliau, po karaliaus Mindaugo mūžudymo, pastatas liko sudegintas, sunaikintas.

Reikia manyti, kad tolimesni Vilniaus Katedros požemių tyrinėjimai išaiškins keturkampio pastato bei jo priestatų kilmę, pastatymo eigą ir jų tikrąją paskirtį.

Vilniaus pilių aplinkumos reljefas ir senųjų pastatų liekanos: a) Sv. Onos-Barboros bazn. (16 amž.), b) Katedros varpinės apatinė-keturkampė dalis, c) 13-14 amž. (?) pastato pamatai pilies kalno papėdėje, d) senieji mūrai Katedros požemiuose, k) 18,5 metrų (61 pėdų) gilumo šulinys prie buv. Žemutinės pilies sienos. (Bus daugiau)

LIETUVOS SENOVĖS IDOMYBĖS

Trakų salos pilies bokštai apdengiami senoviniais kūginiais stogais (1977 m. pavasaris).

Taipgi prie Katedros ir net pačioje Katedroje (požemiuose) rasta senovinių medinių pastatų liekanos, manoma iš 12 – 14 amžiaus. 1974 metų rudenį, Katedros požemių apatiniuose – pirminiuose sluoksniuose surasta puodų šukių. Jos ranka lipydytos, gruoblėtos. Tokio tipo puodų šukės datuojamos III – VII amžiais.

Visi tie radiniai patvirtina, kad Vilniaus vietovė jau seniai buvo apgyventa. Katedra ir apvalusis bokštas (dabartinis varpinės, jis pradėtas buvo keturkampis, bet vėliau atstatytas apvaliu. Žiūr. L. L. 1975 m. "Vandališki Rusų Kėslai", skyrelį apie "Katedros Varpinės Bokštą") stovėjo tokio žė-

17 "KUR GIMTOJI PADANGĖ, KUR PIRMOJI MEILĖ IR DAINA..."

Vacys PRŪSAS

Lietuviai Paduvos Universitete.

Venecijos respublikos arba dabartinės Italijos Paduvos (Padujs) universitete XVI a. pabaigoje ir XVII a. pirmaisiais dešimtmečiais studijavo nemažas būrelis studentų, kilusių iš Lietuvos-Lenkijos karalystės. Paskutiniojo lenko J. Kovalčiko, Paduvoje kiekvienais metais būdavo net iki 20-ties lietuvių studentų. Jie nuo 1592 m. buvo susibūrę į draugiją var du "Lenkijos karalystės ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos Nacija". Draugija rūpinosi studijuojančiais ir kitais, atvykstančiais iš karalijos asmenimis - turistais, pirkliams, maldirams ir pan. Šios lietuvių draugijos rankraščiuose, esančiuose Paduvos universiteto archyvuose, nuo 1592 iki 1612 m. yra įrašyti 622 asmenys, kurių pusė sudarė atvykę iš Lietuvos-Lenkijos jaunuoliai studentai.

Toks didelis iš karalystės atvykusių studentų skaičius į Paduvos universitetą studijuoti galima aiškinti tuo, jog universitetas tais laikais garbėjo dėsnių mokslų disciplina, kaip astronomijos, architektūros, fortifikacijos ir kitais mokslais, kuriuos dėstė žymūs mokslininkai - G. Galilėjus ir kiti.

Galilėjus buvo pagarsėjęs kaip astronomas, fizikas ir matematikas, mokslininkų - Pytagoro, N. Cues, J. Keplerio, Koperniko ir kitų pasekėjas, kurių tezės griovė Aristotelio metafizinis filosofijos išvedžiojimas, palaikančius Krikščionių Bažnyčios tuometinių teologų nuomonę ir dogmas, kad žemė yra kosminio pasaulio centras ir kad apie žemiškąjį pasaulį žvaigždės stumdė šventosios dvasios-dangaus inteligencijos.

Galilėjus naujai išrastu teleskopu atidengė kitokį pasaulį nekaip teigė teologai ir įrodė Koperniko tezių teisingumą, paskelbtų Koperniko knygoje "De revolutionibus orbium coelestium libri VII" (Apie dangaus sferų sukimas šešetas knygų). Galilėjus savo 1610 m. išleistoje knygoje "Der Himmelsbote" (Žemės pasiuntiniai) suteikė astronomams ir kitiems mokslininkams kitiokią visatos supratimą, platesnius kosmoso horizontus. O tai jau buvo griežtai priešingi Aristotelio metafizinei geocentrinio filosofijai materializmui ir skaičiavimams paremti Galilėjo heliocentriniai dėsniai. Tik, žinoma, netokie, kokius skelbia dabartiniai komunistai, pasiremami Markso materialistine dialektika, tam pačiam Marksui aukštesnį kojom apvertus filosofo Hegelio idealistinę dialektiką doktriną, prieštardžią Dvasią, Mintį, Idėją.

LIETUVIS VADOVAUJA AMERIKOS TAUTŲ SUSIRINKIMUOSE

Pastaruju laikų Rytų ir Centro Europos tautų atstovai turėjo Washingtono nuolatinis susirinkimus, diskutuoti bendruosius reikalus ir koordinuoti jungtinę veiklą. Susirinkimai vadovaujami Jungtinio Amerikos Baltų komiteto pirmininko, ALT atstovo dr. Jono Genio.

Per tuos susirinkimus buvo nutarta kontaktuoti valdžios įstaigas, pareiškiant šių tautų rūpesčius ir vie-

ningus pageidavimus.

Paskutinio susirinkimo metu, gruodžio 15 d., vengrų atstovai padarė pranešimą apie pastaruosius veiksmus sušaukti Šv. Stepono karūnos gražinimą dabartinei Vengrijos vyriausybei. Vengrai lankėsi Valstybės Departamente ir pas dr. Z. Brzezinskį, Valstybės Saugumo tarybos viršininką, bet neatsiekė jokių rezultatų. Taip pat ir senatoriai bei kongres-

nislovas Sapiega, kuris, jau būdamas 29 metų, tapo D. L. Kunigaikštijos maršalka ir kurio portretas tarpe kitų kabo Lietuvos didikų Florencijos Ufici galerijoje. Jonas, kaip ir jo tėvas Leonas ir kiti didikai, nemėgo lenkų ir buvo priešingi Liublino unijai.

Paduvos universitete mokėsi dar Giedraičių, Valavičių, Pacų, Kiškų, Goštautų, Radvilų ir kitų didikų sūnūs. Minėtą Paduvos universitetą studentų draugiją įsteigė Lukas Masalskis, Trakų vaivados sūnus Mikalojus Chlebačiūsis, Mykolas Kristupas Radvila (Našlaitėlis).

ŠIS TAS APIE JAV JAUNIMĄ

Panagrinėjus JAV Statistikos biuro (U. S. Bureau of Census) duomenis galima išliukšteni idomų faktų, rodančių karia kryptimi 10 metų laiko tarpy (1966-1976) pakito Amerikos jaunimo gyvenimo keliai.

1966 m. JAV buvo 35,781,000 jaunuolių nuo 14 iki 24 m. amžiaus. 1976 m. pabaigoje tokių jaunuolių buvo net 45,063,000. Ši grupė sudaro beveik 21% visų Amerikos gyventojų.

Aukštąsias mokyklas (kolegijas ir universitetus) 1966 m. lankė 4,6 mil. baltųjų studentų, o 1976 m. net 6,3 mil. baltųjų studentų. Juodųjų studentų Aukštąsiose mokyklose 1966 m. buvo 224 tūkst., o 1976 m. jau 748 tūkst. Taigi juodųjų studentų skaičius padidėjo 234%.

Nevedusių studentų ir moksleivių nuošimtis didėja. 1966 m. viengūnių buvo 66%, o 1976 m. - jau 71% (negrų tarpe 77%). Netekėjusių besimokiančių merginų 1966 m. buvo 45%, o 1976 m. - jau 53%. Juodųjų moksleivių bei studentų netekėjusių 1976 m. buvo net 64%. Taigi besimokąs JAV jaunimas nesiskubina vestis. Priežastis esanti tokia, kad jaunimas, norėdamas geriau pasiruošti būsimoms tarnyboms, ilgiau užtrunka mokymosi įstaigose, stengdamiesi įsigyti aukštesnius mokslo laipsnius.

Tačiau šio amžiaus jaunuoliai padaro daugiau nusikaltimų, negu kitos gyventojų grupės. Socialogai šį reiškinį aiškina tuo, kad 20% jaunuolių neturi darbo. O šio amžiaus negrų tarpe bedarbių nuošimtis artė 40%.

J. Vil.

Artėja Žiema

Žiogai smuikus pakabino,
Paukšteliai nutilo,
Nebežimbis bitės, musės
Ir dangus pražilo...

Pilki debesys keliauja
Į visas kryptis,
Saulė veidą storai dengia
Užtemdo jai akis.

Lietus plaka tuščią lauką,
Vėjai medžius drasko,
Šakos girgžda, lūžta, krenta
Ir kamienai braška.

Kalne eglė mosikuoja,
Skaruotom šakom,
Papuot ją žiema šalioji,
Sniegulėm baltom...

Apolijnia Žiaušienė

manai pradėjo teisine akcija šios kairios sugrąžinimą sutrukdyti, nors Aukščiausias Teismas pareiškė, kad nėra legalaus pagrindo gražinimą sušaukti. Tautybių susirinkimas nutarė vėl parašyti pareiškimą Prezidentui Carteriui ir pareikšti apsigyrimą dėl jo sprendimo.

Gunars Meierovics (Latvių Sąjungos atstovas) pranešė apie Baltų delegacijos lankymąsi Belgrade, kur jis ir Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas dr. Kazys Bobelis paskatino senatorių Robert Dole išskirti. Baltijos kraštų laisvės reikalą saugumo Konferencijoje. Tautybių atstovai Washingtono nutarė pasiųsti padėkos telegramas Senatoriui Dole, Ambasadoriui A. Goldberg, atstovui M. Fenwick ir atstovui D. Fascell, kurie buvo labiau palankūs mūsų reikalams Belgrade.

Lenkų ir Čekoslovakų atstovai iš kėlė klausimą, kad etninės grupės būtų turėti didesnę įtaką krašto reikaluose. Juodukai, ispanai ir kiti yra pripažinti "mažumomis" ir gauna daug privilegijų. Bet Rytų Europos žmonės šių teisių neturi. Buvo nutarta kreiptis į atitinkamas įstaigas, kad ir jiems būtų suteiktas "mažumų" statusas.

Šiuo metu šiuose susirinkimuose dalyvauja lietuvių, latvių, estų, lenkų, rusų, ukrainiečių, rumunų, vengrų ir čekoslovakų centrinių organizacijų atstovai. Bus taip pat įjungti gudai, jugoslaviai ir bulgarai.

ŽVILGSNIS Į PRAEJUSIUS METUS

Darydami praėjusių metų įvykių apžvalgą, turime mesti žvilgsnį į paskutiniuosius 1976 metų mėnesius ir tuos įvykius, kurie turėjo reikšmės praėjusiems metams ir turės - dar ateinantiesiems.

Paskutiniaisiais 1976 metų mėnėmis dar vyko kovos Libane ir Angoloje. Lapkričio 10 Sirijos tankai įvažiavo į Beirutą. Libanas civilinio karo nualintas. Kinijoje prasidėjo politinis valymas. Atsirado naujas komunistų partijos pirmininkas. Lapkričio 2 Amerika išsiriško prezidentu Jimmy Carterį. Gruodžio 20 miršta Čikagos miesto ilgametis meras Richard J. Daley, va dovavęs miestui 21 metus. Afrikos kelių valstybių prezidentai paskelbia, kad vienintelis būdas Rodezijos gyventojams atsikratyti baltųjų dominavimo yra partizaninis karas. Jungtinės Tautos irgi pasisako už garo kelią, siekiant laisvės Pietų Afrikos Nabimijai.

Sausis

Sausio 20 Washingtono prisaikdinamas naujas prezidentas Carteris. Čekoslovakijoje prasideda intelektualų suimnėjimai. In dijoje paskelbiami parlamento rinkimai. Egipte vyksta riaušės. Viceprezidentas Morale pirmą kartą atstovauja Amerikai Briuselyje, įvykusioje NATO konferencijoje. Jis pažada padidinti Amerikos įnašą Europos gynybai.

Vasaris

Vasario mėn. Čikagoje pakeltojo traukinio nelaimėje žuvo 14 žmonių ir 163 sužeisti. Prezidentas Carteris praneša sovietų ambasadoriui Dobryninui, kad Amerikos vyriausybė sieks visame pasaulyje žmogaus teisių įgyvendinimo, neišskiriant ir Sovietų Sąjungos. Etiopijoje susisau dyme žūna valdžios galva gen. Ban-te. Naujoji valdžia pasuko komunizmo link. Rodezijoje stiprėja ginkluotų juodųjų puolimai. Vasario 7 nuždomi septyni balti misijonieriai. Vasario 9 Sovietų Sąjunga ir Ispanija, po 38 metų pertraukos, užmezga diplomatinius ryšius. Vasario 17 prezidentas Carteris pasiunčia laišką žinomiausiam sovietų disidentui Andrejui Sacharovui, pažadėdamas neatsisakyti žmogaus teisių ieškojimo

Kovas

Kovo 1 d. Carteris priima Baltuosius Rūmuose sovietų disidentą Vladimirą Bukovskį, kuriam pasako, kad Amerikos įsipareigojimas žmogaus teisėms yra nuolatinis ir pastovus. Valstybės Departamentas kovo 9 d. atšaukia draudimą keliauti amerikiečiams į Kubą, Vietnamą, Šiaurės Korėją ar Kambodiją. Brazilija, supykusi dėl priekaištų, kad ten laužomos žmogaus teisės, atšaukia 25 metų karinės paramos sutartį su Amerika. Atstovų Rūmai kovo 14 nusprendžia nebeprisiimti chromo iš Rodezijos, tariantis prie JT paskelbto prekybos boikoto. Kita chromo pardavėja yra Sovietų Sąjunga. Kovo 15 Zaire paprašo Amerikos ginklais pagalbos, nes ją puola komunistai iš Angolos. Prezidentas Carteris kovo 17 pasak kalbą Jungtinėse Tautose, ragindamas tą organizaciją daugiau rūpintis žmogaus teisėmis. Prancūzijoje savivaldybių rinkimai kovo 20 d. atiduoda komunistams į jų sąjungininkams trijų ketvirtadalių miestų tvarkymą. Kovo 22 Indijos rinkimai suduoda smūgį 30 metų valdžiusiai kongreso partijai. Premjerė Gandhi pati nelaimi savo rajone ir pasitraukia iš pareigų. Kovo 26 valstybės sekretorius Vance atvyksta į Maskvą tartis su Brežnevu apie detentę ir strateginių ginklų apribojimus. Susitariti nevyksta, kovo 31 užsienio reikalų ministras Gromykas kaltina Amerikos vyriausybę keistu, nerealistišku pasiūlymu.

Balandis

Egipto prezidentas Sadatas balandžio 3 atvyksta į Washingtoną. Zairės vyriausybė nutraukia ryšius su Kuba, nes jos kariai dalyvauja Zairės invazijoje. Izraelio premjeras Rabinas atsisakė iš pareigų, jis spaudoje kaltinamas nelegaliu pinigų laikymu Amerikos bankose. Ispanijos vyriausybė legalizuoja komunistų partiją, kuri buvo draudžiama 38 metus. Amerika paskelbia, kad Zaire gaus ginklų 13 mil. dol. vertės. Pakistane prasideda riaušės ir demonstracijos prieš premjerą Bhutto Etiopija balandžio 23 uždaro Amerikos karinę atstovybę ir per 4 dienas įsako amerikiečiams išvažiuoti. Washingtono lankosi Jordono karalius Hussein. Marokas pasiunčia prancūzų lėktuvais kareivį į Zairę padėti jai gintis nuo Angolos užpuoli-

kų. Balandžio 29 Washingtono lankosi Ispanijos premjeras Suares Gonzales.

Gegužė

Amerikoje pagaliau baigiasi išgarsinta Patricijos Hearst byla. Prezidentas Carteris dalyvauja Londone septynių pramonės valstybių pasitarime, kur svarstomos nedarbo, prekybos, energijos ir atomo plitimo problemos. Carteris susitinka ir su Sirijos prezidentu Assadu, Carteris reikalauja balandžio 9 išspręsti palestiniečių problemą ir parūpinti jiems tėvynę. Po to pareiškimo tuoj pasireiškia Amerikos žydų nepasitenkinimas Carteriu. Sena komunistė Dolore Ibarruri, Ispanijos civilinio karo dalyvė, balandžio 13 grįžta iš Maskvos į Ispaniją. Izraelis išrenka dešiniųjų partiją Likud į valdžią, premjeru numatomas Manahem Be gin gauna širdies priepuolį. Gegužės 24 sovietų "prezidentas" Podgornas išmetamas iš valdančiojo politbiuro.

Birželis

Washingtono, kaip atskira ministerija, įsteigiamas energijos departamentas. Iš kalėjimo pabėga James Earl Ray, nuteistas už Martin Luther King nužudymą, po trijų dienų Ray pagauamas. Birželio 20 naujai pastatyta linija pradeda tekėti Aliaskos nafta. Birželio 22 pradeda kalėjimo bausmę pirmas istorijoje buvęs vyriausias prokuroras John Mitchell, gavęs 30 mėnesių už įsivėlimą į Watergate skandalą. Senatas paskelbia įstatymą, draudžiantį federaliniais lėšomis apmokėti abortus. Sovietai paskelbia sukūrę naują konstituciją. Amerikos vyriausybė skelbia išvesianti kariuomenės dalinius iš Pietų Korėjos iki 1978 metų pabaigos. Sovietų spauda pradeda kritikuoti prezidentą Carterį dėl jo laikysenos žmogaus teisių klausimuose. Maskvą sulaukiamas ir tardomas amerikietis žurnalistas. Birželio 16 sovietų komunistų vadeiva Brežnevas "išrenkamas" Sovietų Sąjungos prezidentu. Izraelyje darbą pradeda nauja vyriausybė su premjeru Begin. Birželio 21 nepavyksta atentatas prieš Ugandos prezidentą Aminą. Brežnevas lankosi Paryžiuje. Sovietų spauda kritikuoja Ispanijos komunistų partiją ir puc la jos vadą Santiago Carrillo.

Liepa

Amerikoje padidėja spaudos akcija prieš biudžeto įstaigos direktorių Bert Lance. Turkijoje pasitraukia premjero Ecevit vyriausybė. Pakistane kariuomenė nuverčia premjerą Zulfikar Ali Bhutto. Liepos 5 Brežnevas pasako JAV ambasadoriui Toon, kad Carterio politika neprisideda prie Amerikos-Sovietų Sąjungos santykių gerinimo. Šiaurės Korėjon įklydęs JAV helikopteris pašaukiamas birželio 13. Korėjočiai birželio 16 sugrąžina tris helikopteryje žuvusių karių kūnus ir vieną likusį gyvą karį Washingtono lankosi Izraelio premjeras Beginas. Jungtinės Tautos priima naują narį - Vietnamą. Tailandijos-Kambodijos pasienyje įvyksta kovos, pranešama ir apie Kambodijos susikirtimus su kaimyniniu Vietnamu. Liepos 22 įvyksta mūšiai tarp Libijos ir Egipto kariuomenių.

Rugpjūtis

New Yorke sugaunamas žudikas "Son of Sam", žudęs jaunas merginas, trijamas jo protinis išsivystymas. Rugpjūčio 10 paskelbiamas Amerikos susitarimas su Panama dėl Panamos kanalo atvėties. Izraelio valdžia paskelbia pritarimą trijų naujų gyvenviečių įsteigimui okupuose arabų žemėse. Carterio vyriausybė ši sumanymą pasmerkia. Kinijos komunistų partijos 11 kongresas išrenka centro komitetą, patvirtina naują pirmininko Hua Kuo Fengo žmones. Rugpjūčio 26 Kanados Quebecas oficialia provincijos kalba paskelbia prancūzų kalbą.

Paskutiniai šiuo metų mėnesiai dar gyvi atmintyje. Spaudoje ir televizijoje daug vietos užėmė dainininkų Elvis Presley, Bing Crosby, kompozitoriaus ir dirigento Leopoldo Stakowskio mirtys. Dar tebeskamba žinios apie lietuvių riaušes Vilniuje. Dar nepasibaigė svarbi Briuselio konferencija, kurioje Europos tautos ir Amerika svarsto, kas gi buvo laimėta Helsinkyje? Didelį triukšmą neseniai sukėlė Egipto prezidento Sadato vizitas Jeruzalėje. Vis didėja pasaulio spaudimas Rodezijai ir Pietų Afrikai, kurių balsuotojai solidarai perrinko su padidinta dauguma ir Rodezijos Smithą ir P. Afrikos Vorsterį.

A. P.

Rytų ir Centro Europos kilmės tautų atstovai Washingtono turi reguliarius susirinkimus, kuriuos praveda Amerikos Lietuvių Tarybos atstovai prof. dr. Jonas Genys, dabartinis Jungtinio Amerikos Baltų Centrinio Komiteto pirmininkas. Sėdi iš kairės: A. Faltus (Čekoslovakų Tautinės Tarybos), Olkhoski (Rusų Kongreso), prof. dr. J. Genys (Amerikos Lietuvių Tarybos), Alda Talbergs-Whitt (Sen. Dole asistentė), G. Meierovics (Latvių Sąjungos) ir M. Kari (Estų Tarybos); stovi: E. Iwan ciw (Ukrainiečių Tautinės Sąjungos), L. Walentynovicz (buvęs JAV Konsularinių Tarnybų viršininkas), Lenkų Kongreso), Z. Dziekonski (Lenkų Kongreso), W. Bninski (Lenkų Kongreso), P. Budzilovich (Rusų Kongreso), G. Nesterczyk (Ukrainiečių Kongreso), J. Bolsteins (Jungtinio Amerikos Baltų centrinio komiteto ryšių direktorius) ir dr. Olgeris Pavlovskis (Latvių Sąjungos, buvęs areštuotas Belgrade).

Lietuvos Kariuomenės Šventė

Renata Variakojytė

Lapkričio 23 d. mes švenčiame Nepriklausomos Lietuvos Kariuomenės šventę. Tą dieną buvo išleistas pirmas Lietuvos Krašto Apsaugos ministerio įsakymas Vilniuje, atkurti Lietuvos kariuomenę. Tą dieną yra skiriama prisiminti Lietuvos savanorių, karių, šaulių ir partizanų žygius ir pasiaukojimus tėvynei Lietuvai.

Po 123 metų vergijos, Lietuva atgavo laisvę ir nepriklausomybę dėka savo jaunos atsiukusios kariuomenės. Priespaudos, kančių ir vargų išvarginti Lietuvos sūnūs, dukros savanoriai, pirmieji išgirdo nuolintą, nukamuotą tautos pagalbos šauksmą. Palikę arklą, knygą, darbą, šeimas, jauni, pagyvenę, raiti, pėsti ir važiuoti būriais skubėjo į tautos pagalbos šauksmo vietą.

Savanoriai neturėjo pakankamai ginklų, kovos patyrimo, tinkamos aprangos, maisto, bet jautė stiprią meilę savo tėvynei ir drąsiai stėjo kovon prieš daug skaitlingesnius, geriau ginkluotus, išiveržusius į mūsų kraštą priešus. Jie kovojo ir nu galėjo tris Lietuvos priešus: bolševikus, bermontininkus ir lenkus.

1919 metais vasario 8 dieną, Taučiūnų laukuose žuvo kautynėse prieš bolševikus Povilas Lukšys. Tai buvo pirmoji kovos auka. 1919 metais vasario 13 dieną, kautynėse ant Alytaus tilto žuvo pirmas Lietuvos savanoris-karininkas, Antanas Juozapavičius. 1919 metais kovo 18 dieną savanoris Pranas Eimutis, einant sargybos pareigas Kaune, prie Metropolitio viešbučio, saugojant Amerikos misiją, buvo nušautas vokiečių kareivio.

Į kariuomenę pašaukti jauni vyrai buvo ne tik kariškai ruošiami, bet ir plačiai buvo dėstomas švietimas, tautinis auklėjimas, fizinis lavinimas, buvo mokomi drausmės, švros ir parengiami įvairių sričių specialistai.

Lietuvos kariuomenė yra labai daug įnešusi į nepriklausomos Lietuvos valstybinį ir kultūrinį gyvenimą. Tautos didvyriai nemiršta, jie savo darbais, pasiaukojimu, drąsa lieka gyvi ir savo pavyzdžiu skatina ateinančias kartas naujiems žygiams ir darbams.

Kritusiems kariams už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, Karo muziejaus sodelyje, Kaune, buvo pastatytas didingas paminklas. Paminklui akmenys buvo surinkti iš tų Lietuvos laukų, kurie, kautynių metu, buvo aplaistyti mūsų savanorių, karių, šaulių ir partizanų krauju. Tas paminklas simboliniškai jungė kraštą su kariuomene, su jos gynėjais, su jos istorija. Nežinomo kareivio kapas buvo pastatytas Karo muziejaus sodelyje, prie kritusių karių paminklo. Jis simbolizavo atminimą visų tų karių, kurie yra kritę karo lauke.

Kr. DONELAIČIO LIT. MOKYKLOS KALĖDINĖS IŠKILMĖS

1977 m. gruodžio 17 d. Kristijono Donelaičio lituanistinė mokykla, pradedama Kalėdų švenčių sezoną, surengė mokyklos vaikams kalėdinę šventę. Mokinių atliktos programos pasižiūrėti susirinkę tėvai ir mokyklos bičiuliai sausakimšai pripildė žiūrovams skirtą balkoną ir tuščias vietas salės pakraščiuose. Mokytojų ir mokinių bendrom įėgom parengtą programą sudarė kalėdinės giesmės dainelės, tautiniai šokiai, Kalėdoms pritaikinti vaidinimai bei eilėraščiai. Juos atliko įvairių klasių ir skyriu mokiniai.

Renata Variakojytė.
Nuotrauka J. Tamulaičio

Kazė Brazdžionytė Vytauto Didžio šaulių namuose praveda kalėdinę programą. Nuotrauka C. Genučio

Yra džiugu matyti, jog ne tik šios mokyklos, bet ir kitų mokyklų klases užpildo daugumoj jau čia gimusių, arba vystyklusė iš Lietuvos tėvų atvežti vaikai. Netiesa sako tie, kurie kalba, jog jaunoji karta traukiasi nuo lietuvybės puoselėjimo. Be to, jau nemažą dalį lituanistinių mokyklų mokytojų kadro sudaro taip pat čia gimę ir augę jaunuoliai. Žinoma, būtų smagiau, kad nė vienos šeimos neliktų nesidominančios savo tėvų kalba. Tačiau gyvenime jau taip yra, jog tam tikras nuosimtis tautiečių visuomet nubyra.

Mokyklos direktorius Julius Širka susirinkusius painformavo, jog š. m. mokyklos metraščio - TĖVŲ ŽEMĖS ATŽALOS išleidimą finansavo p. p. Antanas ir Marija Rudžiai, o šių mokslo metų mokinių laikraštėlį PIRMIEJI ŽINGSNIAI pirmos laidos išlaidas padengė p. p. Marija ir Kazys Mončiai.

(kr)

Kalėdų eglutės renginio proga, Kr. Donelaičio mokyklų direktorius Julius Širka dėkoja Marijai ir Antanui Rudžiams už jų teikiamą mokykloms paramą. Nuotrauka V. Noreikos

Nuotrauka A. Gustaičio

VYTIS ANT GOBELENO

Čia matomas Lietuvos Vytis per keletą metų išsiuvinėta Juttos-Jūros Gustaitienės, Los Angeles, Calif Baigta siuvinėti 1974 metais.

Vytis nuo pakabiklių viršaus iki kutų pabaigos turi 75 inčus aukštumo ir 36 inčus platumo. Fonas, kurtai - tamsiai raudonos spalvos. Žirgas - baltos spalvos. Raitelio veidas - baltos spalvos. Raitelio šarvai - plieno spalvos. Šarvų kantai, sutvirinimai - juodos spalvos. Skydas - plieno spalvos, auksiniais ir juodais pakraščiais. Žirgo kanopos - juodos. Žirgo pasagos - baltos - sidabrinės. Žirgo akys, šnervės - juodos. Kalavijas - auksinės spalvos su juodais šešėliais. Žirgo šorai - auksinės spalvos su juodais kraštais - tamsiai raudonos spalvos. Siūlai išrašyti iš Vak. Vokietijos - Metz gamybos, negrauziami kandžių.

Autorė kūrinių padovanojo jos vyriui gimtadienio proga, dėkodama už jo darbą parengiant Lietuvos žemėlapi. Vytis ant gobeleno kabo Gustaitių namuose, Los Angeles, Calif.

Rasa ir Loretta Mikalonytės groja fleita per vilniečių Kūčias, Chicagoje. Nuotrauka A. Šeštoko

Parama Alg. Brazinsko Mokslui

Penkiolikos metų lietuvių jaunuolis, staigų gyvenimo posūkių išrautas iš gimtosios žemės, šešerius metus izoliuotas visiškai svetimoje šalyje, septynerius metus iš eilės pergyvenantis mirtinus pavojus bei nepaprastus sunkumus kelyje iš pavergtos tėvynės Lietuvos į laisvę. Toks yra Algirdas Brazinskas. Už jo pečių didelis patirtimi ir nugalėtomis kliūtimis bagažas, tačiau ir prieš akis jam dar ilgas kelias. Kokiai tas kelias bus ir kur jis tą jauną tautietį nuves negali nerūpėti kiekvienam lietuviui, kuris bent kiek sielojasi lietuviško jaunimo ir aplamai lietuviškos veiklos ateitimi.

Grupė jaunimo ateitimi besisielojančių Los Angeles lietuvių grupė - džio 16 d. susirinko adv. Žibutės Brinkienės namuose ir atidžiai iš klausė Algirdo Brazinsko pranešimo. Jis papasakojo apie savo dabartinę sunkią padėtį ir troškimą siekti mokslo. Okupuotoje Lietuvoje jam buvo užtrenktos durys į universitetą, nes jo senelis buvo kaip partizanas, o tėvelis buvo persekiotas už patriotinę veiklą. Dabar jisai po sunkių egzaminų yra priimtas į UCLA (University of California at Los Angeles) ir nori studijuoti teisę. UCLA yra viena geriausių aukštųjų mokyklų, kur patenka tik gabiausi studentai. Tačiau mokslas tenai yra susijęs su tam tikromis išlaidomis. Be

to, yra pragyvenimo išlaidos. Algirdas Brazinskas neturi darbo leidimo ir todėl negauna jokių pastovių pajamų. Tad be broliškos lietuvių visuomenės paramos jo kelias į mokslą būtų neįmanomas.

Susirinkusieji Los Angeles lietuvių apsvartė iškilusį šalpos reikalą. L. Reivydas pažymėjo, kad Algirdas Brazinskas yra jaunas gabus lietuvis patriotas, galis daug pasidaryti lietuvių tautos labui. Ant jo, investavimas į Algirdo Brazinsko mokslą grįš šimteriopai. Susirinkusieji lietuvių nutarė suorganizuoti Algirdo Brazinsko Mokslui Remti Komitetą, kurio vadovavimui buvo išrinkti sekantieji asmenys: pirm. inž. Vytautas Vidugiris, sekr. Kazimiera Matjošaitienė, vicepirmininkai Rūta Sakienė, Liudas Reivydas ir Antanas Skirius. Komiteto pagrindinis tikslas yra telkti reikalingą finansinę paramą Algirdo Brazinsko studijoms UCLA universitete. Komitetas savo atsišaukimais bei laiškais kreipiasi į viso laisvo pasaulio lietuvių savo aukomis šį kilnų tikslą paremti, o taip pat organizuoti panašius Komitetus arba rėmėjų būrelius kitose vietovėse.

Visus laiškus, pasiteiravimus bei aukas prašome siųsti šiuo adresu: Algirdo Brazinsko Mokslui Remti Komitetas, c/o adv. Nida Z. Brinkis, P.O. Box 6093, Torrance, CA. 90504.

V. K. L. S. Chicagos skyrius 1977 m. gruodžio 18 d. surengė Kūčias, kur dalyvavo apie 150 vilniečių su svečiais. Nuotraukų junginį iš dešinės: Rūta, Ramunė ir Saulius Gaizdučiai gieda kalėdines giesmes; Kalėdų senis (J. Gasparas) duoda jauniausiai dalyvei - Gaizduytei dovaną. Kiti laukia dovanų - K. Zemeckaitė, Ing. Mikūnaitė, D. Zemeckas. Nuotraukų junginys A. Šeštoko

Kalėdų eglutės programą išpildė V klasės mokiniai Kr. Donelaičio lituanistinėje mokykloje. Mokinis paruošė mokyklą. Bronė Stravinskienė. Prie mikrofono Ramona Steponavičiūtė. Nuotrauka V. Noreikos

KULTŪRINIS PUSLAPIS

Dr. Juodeikos "DIDŽIOJI ILIUZIJA"

MARKSIZMO BEI KOMUNIZMO NAGRINĖJIMAS.

Lietuvių Katalikų mokslo akademijos Chicago židinys (t. y. centras) gruodžio 18 d. surengė kultūringą popietę panagrinėti neseniai atspausdintą dr. Vlado Juodeikos knygą "Didžioji iliuzija". Rengėjai laiškais ir pranešimu spaudoj sutelkė į Jaunimo centrą (Chicago) apie 100 asmenų, besidominančių kultūriniais ir politiniais klausimais.

Nagrinėjimo moderatorius, Židinio pirmininkas kun. V. Bagdonavičius, supažindino susirinkusius su nagrinėjimo tema ir nagrinėtojais - kun. dr. J. Prunskiu ir dr. Z. Palioku.

Kun. J. Prunskis savo įžangoj pabrėžė, kad 1917 metais Leninas su nedideliu skaičiumi fanatiškų pasekėjų sugebėjo Rusiją po revoliucijos įvykdyti bolševikų perversmą ir pagrobti šio krašto valdžią. Per 60 metų nuo jo atsiradimo komunizmas tiek išsiplėtė, kad Sovietų Sąjungos ir kitų komunistinių režimų kontrolė yra atsidiurę 1,207 milijonų žmonių. Palyginus su bendru pasaulio gyventojų 4,180 milijonų skaičiumi, išeina, kad kone vienas iš 3-jų pasaulio gyventojų yra valdomas komunistinės valdžios. Vakariečiams nesilimant radikalių priemonių sustabdyti komunizmo ekspansiją, jų galybė vis tebeauga. "Washington Star" di-
džiojo dienraščio žiniomis, Sovietų Politinio biuro slaptime posėdy neseniai diktatorius L. Brežnevas paskelbė, kad jų karinis pajėgumas baigias pralenkėti amerikiečių ir kitų vakariečių pajėgumą, o už keletą metų Sovietai turėsia tokią militarinę persvarą, kad galėsia pasauliui diktuoti. Svarbiausios komunizmo priemonės tai melas ir teroras. Komunizmo idėjomis įgyvendinti esą išžudyta tarp 34 ir 60 milijonų žmonių. Pereidamas prie pačios knygos nagrinėjimo kun. J. Prunskis nusakė jos turinį, kuris suskirstytas į 3 pagrindines dalis: I. K. Marksas ir jo biografija, II. Marksizmas, III. Socializ-

mas. Be to, kiek jam apribotas laikas leido, panagrinėjo marksizmo ir socializmo teorijas. Pranešėjas dar pastebėjo, kad dr. Juodeikos knygoj netrūksta net gramatinių klaidų.

Dr. Balys Paliokas kiek smulkiau panagrinėjo kalbamos knygos turinį, Karolio Markso biografiją ir marksizmo teorijos klaidas. Jis pastebėjo, kad šioj kapitalinėj (anot jo "kapitalistinėj") knygoj stinga indekso, kuris palengvintų skaitytojų susirasti norimą asmenį, vietą ar įvykį. Dr. Paliokas irgi pastebėjo knygoj gausybę klaidų, nepaisant, kad kalbą taisė du kalbininkai.

Karolis Marksas buvo žydų kilmės, gimęs Vokietijoje, pakrikštytas, iš Vokietijos išvarytas, gyvenęs ilgesnį laiką Šveicarijoje, bet miręs D. Britanijoje. Jis buvo atšiauraus, nesugyvenamo būdo, netvarkingas, nešvarus. Jo žmona daug kentėjusi. Prelegentas išdėstė Markso veiklą ir kaip kaip jo klaidingos bei kenksmingos idėjos formavosi.

Po abiejų pranešimų buvo dalyvių pasisakymai bei diskusijos apie dr. Juodeikos knygą, marksizmą ir komunizmą. Patį aptariama "paslaptiną" knygą, dalyviams nebuvo parodyta.

Dalyvavęs pokalbyje vysk. V. Brizgys pastebėjo, kad anksčiau L. Katalikų mokslo akademija buvusi nuomonės, kad ši dr. Juodeikos knyga esanti nespausdintina, nes nesanti tinkamai paruošta. Šio autorius esanti parašyta, bet dar neišleista kita knyga "Socializmas šiandien". Ji esanti moksliškai geriau paruošta.

Bet vienas dalyvis atsiliepė, jog knyga esanti gera, tik 30-40 metų per vėlai išleista. Buvo ir daugiau kalbėtojų, dalyvavusių diskusijose. Vienas dalyvis pasisakė, jog esąs perskaitęs visą Markso "Kapitalą". Yra žmonių, kuriems netrūksta ryžto ir kantrybės. J. Vil.

Stepas V A R A N K A

Nuo Tautinės Lietuvos Olimpiados Iki Pasaulio Lietuvių Dienų Kanadoje

Nuo lietuvių tautinės olimpiados, kuri įvyko laikinojo sostinėje Kaune 1938 metais, jau prabėgo 40 metų. Tai didelis laiko tarpas. Tame laikotarpyje įvyko ilgas ir baisus karas. Žuvo milijonai žmonių. Europoje užviešpatavo komunizmo prievarta. Daugelis valstybių buvo priverstos pakeisti politinę santvarką. Mokslininkų svajonė tapo tikrove, mėnulyje nusileido žmogus ir iš ten atsigabeno tos planetos medžiagų. Karo metu žinomi politikai, generolai ir diktatoriai iškeliavo iš šio pasaulio į nežinomąjį pasaulį.

Tame prabėgusiame laikotarpyje pasaulyje užaugo naujos lietuvių kultūrininkų, mokslininkų, menininkų ir sportininkų kartos. Likę Lietuvoje sportininkai, menininkai, dainininkai ir mokslininkai neturi galimybių garsinti Lietuvos vardą užsienyje. Jų laimėjimai yra skiriami Sovietų Sąjungai.

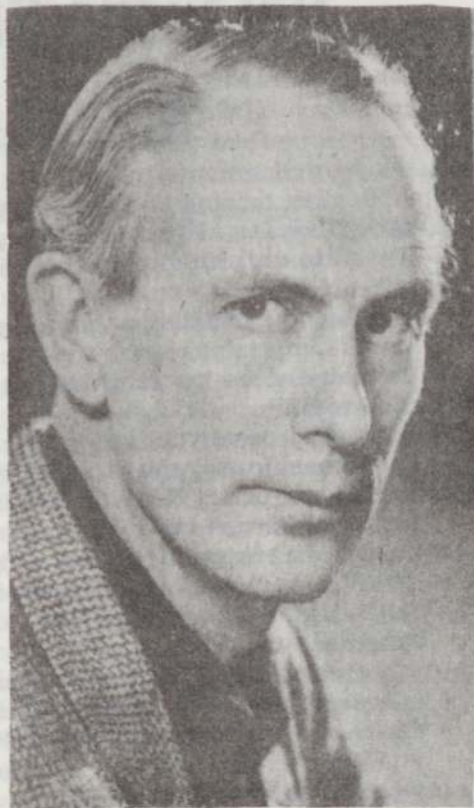
"Pasaulio Lietuvių Dienos" - tai laisvų lietuvių vieningumo patikrinimas. Tai tautiniai, dvasiniai, kultūriniai, meniniai ir sportiniai "manevrai", kurių metu paaiškės kaip stip-

rūs ir vieningi mes esame. Tai barometras, kuris parodys kiek pajėgūs esame vykstančiai kovai dėl Lietuvos laisvės ir Nepriklausomybės atgavimo. Tai sunki ir nelygi kova. Ji buvo pradėta vesti pogrindyje, vėliau beviltiškos kruvinos grumtynės miškų brolių su kruvinu pavergėju.

Nepamirškime, kad pavergtoji Lietuva atydziai seka išeivių lietuvių solidarumą, vieningumą, jų laimėjimus ir siekimus padėti atgauti Lietuvai laisvę. Mūsų susiskaldymas, bariniai, vieni kitų kaltinimai tai skaudūs smūgiai tautiečiams tėvynėje.

Netenka abejoti, kad tame prabėgusiame laikotarpyje okupuotoje Lietuvoje yra pasiekti nauji pasauliniai rekordai įvairiuose sporto srityse. Deja, jie nėra priskaitomi Lietuvai. Garbė tenka Sovietų Sąjungos valstybei.

Panašiai yra ir laisvajame pasaulyje. Pasiekti lietuvių sportininkų laimėjimai skiriami tam kraštui, kuriam sportininkas gyvena. Dažnai nėra net paminėta, kad sportininkas ar sportininkė yra lietuvių ar lietuvis ar bent lietuvių kilmės. Jei tas nėra

Mirė Dail. T. VALIUS

Toronto, Kanadoje, gruodžio 1 d. mirė dailininkas, grafikas, Telesforas Valius. Palaidotas gruodžio 5 d. lietuvių kapinėse Toronte.

Dail. T. Valius buvo gimęs 1914 m. liepos 10 d. Rygoje, užaugo Telšiuose, kur lankė pradžios mokyklą ir vėliau baigė Telšių 4 gimnazijos klases. 1931 m. išvyko į Kauną, kur lankė meno mokyklą. Grafikos specialybę baigė pas prof. Adomą Galdiką.

Kaip dailininkas grafikas reikšėsi labai plačiai, dalyvavo įvairiose parodose Europos kraštuose ir Amerikoje. Iliustravo, papuošė daug lietuviškų leidinių. Buvo nuolatinis Aidų žurnalo bendradarbis ir dailininkas.

Gyvendamas Lietuvoje nuo jaunystės pradėjo dirbti kaip dailininkas įvairiose įstaigose. Nuo 1942-1944 m. buvo grafikos katedros vedėjas Vilniaus Dailės Akademijoje. 1944 m. buvo žemaičių teatro direktoriumi. Karo metu pasitraukė į Vokietiją, gyveno Freiburge, kur dėstė grafiką Taikomosios Dailės Institute. Į Kanadą emigravo 1949 m. ir apsigyveno Toronte.

Dail. Telesforas Valius buvo malonaus būdo ir visiems paslaugus.

paminėta, tai yra pačių sportininkų kaltė. Čia sportininkai gali laisvai pasisakyti kas jie yra. Lietuvoje sportininkai tos laisvės neturi.

Pavarčius Bab Ferguson'o Kanadoje 1977 metais išleistą "WHO'S WHO" in Canadian Sport, randame ten ir lietuviškų pavardžių: Nesukaitis Violetta, stalo tenise yra laimėjusi daugelį pirmųjų vietų ne tik Kanadoje, bet ir kitose valstybėse. Lengvoje atletikoje, bėgime Valaitis Donna-Anne, Guelph universiteto studentė taip pat yra laimėjusi nemažai pirmųjų vietų ir pasiekusi ne vieną rekordą. Jos geriausias laikas 800 metrų bėgime, yra 2:04. 7,1500 metrų, 4:16.4. Gal būt ir daugiau lietuvių yra bet iš pavardžių nevysda lengva atspėti. Tas pats yra ir kitose valstybėse. Gaila, kad taip yra būtų malonu, kad skaitant sporto žurnalus ar straipsnius apie pasiekus laimėjimus, prie laimėtojų pavardžių būtų pažymėta, kad tai lietuvis ar bent lietuvių kilmės sportininkas.

Reikia tikėtis, kad Pasaulio lietuvių sportinės žaidynės iškviš mūsų sportininkams didesnę pasitikėjimą pasisakyti kad jis esąs lietuvis, senos, didvyriškos tautos palikuonis.

Pasaulio Lietuvių Dienos vyks vasaros metu 1978 metais birželio 28 - liepos 3 dienomis. Tai atostogų metas. Ruoškimės iš anksto, kad galėtumėm į jas atvykti.

Toji šventė yra rengiama Kanadoje, Toronte. Joje dalyvaus JAV, Europos, Australijos, Pietų Amerikos ir kitų šalių lietuviai. Šventei ruošti yra sudarytas gausus organizacinis komitetas ir įvairios sekcijos. PLD sudaro trys pagrindiniai renginiai - Pasaulio lietuvių bendruomenės seimas, Kanados ir JAV lietuvių dainų šventė. Trečios, pasaulio Lietuvių sporto žaidynės. Galima sakyti mažoji lietuvių išeivių sporto dainų ir diskusijų olimpiada. PLD išlaidų sąmata numatyta \$160,000.

Netenka neminėti, kad PLD yra reikalingos ne tik moralinės bet ir piniginės paramos. Tam tikslui Pasaulio Lietuvių Dienų organizacinis komitetas skelbia vau. Kiekvienas lietuvis yra prašomas ateiti į talką su auka. PLD vėjus vyks atskirai JAV ir Kanadoje.

70 Metų Nuo Jono Biliūno Mirties

Jonas MIŠKINIS

1977 m. gruodžio 8 d. sukako 70 metų, kai mirė rašytojas Jonas Biliūnas. Jis buvo gimęs 1879 m. kovo 3 d., Ukmergės apskr., Anykščių valsčiuje, Niūronių kaime. Mokėsi Anykščiuose ir Mintaujos gimnazijoje. Čia platino uždraustus lietuviškus raštus, skaitė referatus, paskaitas ir aktingai 1899-1900 metais dalyvavo pirmajame lietuvių spektaklyje "Amerika pirtyje". Iš Mintaujos gimnazijos už cerkvinį maištą buvo pašalintas. Negalėdamas grįžti atgal, jis įstojo į Liepojos gimnaziją, kurią 1899 metais baigė. 1900 m. stojo į Tartu universitetą, bet, dėl studentų riausių, 1901 m. J. Biliūnas taipogi buvo pašalintas. Neturėdamas kur prisiglausti grįžo į Lietuvą, vertėsi pamokomis Šiauliuose. Į universitetą nebebuvo priimtas. Bendradarbiavo lietuviškoj spaudoj Jono Gražio slapyvardžiu. Be to, smarkiai kovojo su sulenkėjusiais dvarininkais.

Kad ir negausiame J. Biliūno literatūriname palikime, tikrovė atvaizduota iš įvairiausių pusių. Pavyzdžiui, apsakymėlyje "Nemunu" blyksnėli padorių žmonių panieka nelaimingai paklydusi mergaitė. "Rude nio dienoj" - tikinčios motinos tragedija, kurios sūnus buvo palaidotas ne kapuose. O "Jonuke" Biliūnas atskleidžia rūšią vargšo lietuvių tikrovę, kuris jau nuo šešerių metų eina pas svetimus žmones duonos pelnytis. "Vagis" sprendžiama žmogaus sąžinės problema. Čia ūkininkas, gelbėdamas savo turtą, užmušė ginkluotą plėšiką burlioką, kuris vedė iš tvarto jo mylimą arkli. Kitaip vagystės sutrukdyti jis negalėjo. Apsakymėlyje "Lazda" Biliūnas aptaria atleidimo dorybę. Buves baudžiauninkas priglaidžia savo pastogėje buvusį dvaro prievaizdą, dabar be globos pono paliktą, ir priima iš jo lazda, kuria pats seniau buvo nekaltai sumuštas.

J. Biliūno kūriniai yra jo asmenybės spinduliavimas. Ar mažesni ar didesni kiekį tų spindulių rašytojo asmenybės paskleidžia - svarbu, kad jie būtų ryškūs, kad jie skaitytoją apšviestų ir šildytų. Kiekvienas jo atskiras kūrinėlis palieka konkretų, išbaigtą vaizdą. Ir kiekvienas kūrinėlio fragmentas, lyg piešiamas, prieš skaitytojo akis atgyja. Jis nesistengia savo kūriniuose tos ar kitos idėjos įrodyti. Jis tik stengiasi skaitytoją nuteikti savo keliamos idėjos naudai. Jo kūriniai, tai kasdieninės tikrovės reiškinių, pro kuriuos žmogus praeina nepastebėdamas jų tragiškumo. Tik rašytojo plunksna parodo žmogui jų visą nuogybę.

J. Biliūnas buvo mūsų prieškarinio patriarcho kaimo jaunuolis. To kaimo, kuris dar tebegyveno šimtmečiais susiklosčiusia lietuviška buitimi, kuris nebuvo karo nusiaubtas, kuris dar nebuvo persunktas miesčioniškomis dainuokomis. Varginis mokslo metai ir miestietiška aplinka brendimo metu jį buvo atitraukę nuo kūrybinės galios gimtojo šaltinio. Bet stipri ir ieškanti asmenybė greit susirado tikrąjį kelią. Jo įpsakimėliai savo siužetu, savo filosofija glaudžiai susieti su Lietuvos kaimo anuometiniu gyvenimu, su žmogaus lietuviška dvasia. Jis mokėjo giliai pažvelgti į lietuvių sielą ir tai parodyti savo raštuose. Jis aprašinėjo ne kaimo tipus, bet ieškojo lietuvių amžinųjų idėjų, bendrų visai žmonijai. Jis rodė, kaip jos prisilaikyti pro lietuvių žmogaus sielą. Niekas ligi tol nėra taip giliai pažvelgęs į lietuvių sielą ir taip ryškiai ją parodęs, kaip J. Biliūnas.

Jis buvo vienas iš tų šimtaprocenių mūsų tautos atgimimo idealistų kurie gyveno ir mirė dėl savo tautos idėjos. Džiovos alinamas, važinėdamas po gydyklas, jis neišleido plunksnos iš rankos. O kaip plunksna ėmė iš rankos kristi, jis diktavo savo kūrinius žmonai, nes nemanė, kad turi dar ką savo tautai pasakyti. Jis buvo tas, kuris būtų galėjęs ne tik savo tautai, bet ir pasauliui kelti ką pasakyti.

Tai, ką Biliūnas lietuviams paliko, yra tik jo kūrybos pradžia. Vos 28-tų metų amžiaus sulaukęs, rašytojas amžinai nutilo.

Visi Jono Biliūno kūriniai įvilkti į lietuviškos tikrovės, konkrečias formas. Todėl jos ir atrodo mums tokios artimos, tokios naujos ir niekad nesenstančios. Tie jo apsakymėliai sudaro labai gražių lietuvių literatūros puslapius.

1903 metais išvyko į Vokietiją ir įstojo į Leipzigo aukštąją mokyklą, kur bestudijuodamas susidomėjo visuotine literatūra. Po metų iš komercijos mokyklos išstojo ir 1904 m. išvyko į Šveicariją studijuoti literatūros Zuericho universitete. Studijuodamas rašė savo išgyvenimus, apyskas, vaizdelius. Tuo metu gimė plačiai žinomos apysakos "Ubagas", "Liūdna pasaka", "Brisiaus galas" ir kit.

Jonas Biliūnas buvo silpnos sveikatos - sirgo džiova. Ligos kamuoja. mas, nutraukė studijas, grįžo Lietuvon. Gydytojai jam patarė važiuoti gydytis į Juodosios jūros pakrantę, į Jaltą. Bet jis kelionei neturėjo lėšų. Kurį laiką jis gyveno tėviškėje Niūronyse ir Kačerginės vasarvietėje. 1905 m. išvažiavo į Zakopanę, Karpatų kalnuose.

Kad ir sunkiai sirgdamas, Biliūnas su plunksna nesiskyrė. Bet neilgai jam teko gyvenimu džiaugtis. Čia, pačiame jaunystės brandume, 1907 m. gruodžio 8 d., Jono Biliūno gyvybė užgeso. Buvo palaidotas Zakopanės kapinėse, Lenkijoje. Iš ten jo palaikai tik 1953 m. buvo perkelti į netoli rašytojo tėviškės esantį piliakalnį. Tai buvo įvykdyta jo kone testamentinė eilėraščio mintis:

Kai numirsiu, mane pakaskit
Ant šventosios upės kranto,
Kad matytų kapas sodžių,
Kūdikėlis, kur užaugau.

Jonas Biliūnas daugiausiai rašė apie darbo žmonių gyvenimą. Jo kūriniuose atsispindi žmoniškumas. Rašė patraukliai, gražia kalba ir gan vaizdžiai. Jo raštų liko tik vienas, bet lietuvių literatūroje labai reikšmingas tomas.

Dailininkas prof. Arvydas Algiminas prie savo kūrinio Ciurlionio galerijoje, kur vyko jo paveikslų sėkminga paroda. Nuotrauka A. Šeštoko

Kompozicija PASAULIO LIETUVIŲ DIENOMS pagarsinti. Nuotrauka S. Varankos

ŽMONĖS, NUOTYKIAI IR FAKTAI

"SKRAIDANTI PRINCESĖ"

Tarp Belgijos Zeebrugge uosto ir Londono Tower Bridge tilto nese - niai įvesta nepaprasta susisiekimo priemonė per Anglijos kanalą. Tai Amerikos Boling firmos pagamintas 100 tonų skraidantis laivas, pavadintas "Flying Princess". "Skraidanti princesė" 50 mylių per valandą greičiu, per 3 val. 45 minutes perneša per kanalą 165 keleivius.

Dviejų dėnių "jet" laivas amerikiečio kapitono, JAV Krantų apsaugos jūrininko valdomas, skrieja 12 pėdų aukštyje, vos virš bangų viršūnių. Kartais bangos daužia į laivo dugną, bet jo skridimo nesutrikdo. Keleiviai jaučiasi saugūs ir ramūs.

ŽEMĖS KRAITIS MĖNULIUI

Dvyliką "Apollo" astronautų per keletą skridimų buvo nusileidę ant mėnulio paviršiaus. Kiekvieną kartą nusileidę tie astronautai paliko nemažai vertingų daiktų. Tie astronautai, tai mūsų planetos pasiuntiniai, nunešę kraitį jos palydovui mėnuliui.

Ką gi jie ten nunešę paliko? Jie į mėnulio paviršių įbėdė 6 ypatingai pagamintas Jungt. Amerikos Valstijų vėliavas, kainuojančias po 380 dolerių. Ten nesant atmosferos ir kritulių, šios vėliavos nykiam mėnulio paviršiuje galės ilgus šimtmečius kaip naujos išsilaikyti.

Žemės pasiuntiniai paliko mėnuliui 12 porų vos truputį avėtų botų 4,000 dolerių vertės kiekviena pora ir 12 miegojimo kambarų, irgi kainuojančių po 4 tūkst. dolerių kiekvienas.

Prisikrovę į savo raketą mėnulio "dovanų" - akmenų ir žemių pavyzdžių, norėdami aplengvinti raketos pakeliamąjį svorį, astronautai nunešė ant mėnulio televizijos kameras 90,000 dol. vertės ir filmavimo aparatus 50,000 dol. vertės.

Bet tai dar ne viskas. Daugiausia "dovanų" paliko "Apollo 15" misijos astronautai. Jie paliko 3 "moon buggy" (mėnulio vabaliukus) specialiai

pagamintus motorinius "džipus", automobiliukus, važinėti mėnulio dykumose. Kiekvienas toks "džipas" kainavo po 2 milijonus dolerių. Jie paliko 2 žmogaus gyvybei palaikyti sistemas, kainuojančias po 300,000 dol., anteną už 125,000 dol., rankinius įrankius ir vežimėlį, kainuojančius 45,000 dol. ir labai brangius, 50 milijonų dolerių vertės grįžamosios raketos pakilimo įrengimus. Be to, ant mėnulio yra įrengtos ir kai kurios dar tebeveikia 5 siūnčiosios radijo stotelės, kainuojančios kiekviena po 25 milijonus dolerių.

Visos mėnuliui paliktos žemės "dovanos" kainavo Dėdei Samui apie 500 milijonų dolerių.

NEGALIMA ATSIKRATYTI BIUDŽETO ČIULPIKŲ

JAV Kongresas yra nubalsavęs įvairių programų svarbiems ir visai nesvarbiems krašto reikalams tvarkyti. Toms programoms vykdyti yra įsteigtos įstaigos su daugybe tarnautojų, kurių algoms ir veiklai išleidžiamos nemažos federalinio biudžeto pinigų.

Tačiau kaip tos programos vykdomos ir jos jau įvykdytos, ar tų įstaigų tolimesnis egzistavimas tebėra reikalingas Kongresas visai nesirūpina, tik kasmet biudžetę paskiria prašomą sumą dolerių.

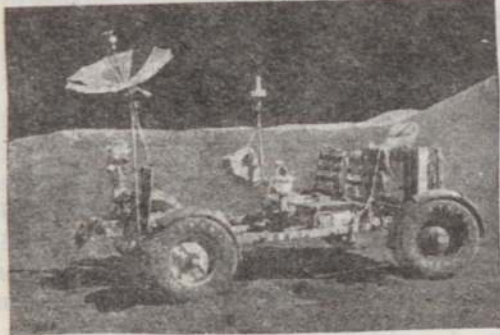
Prezidentas Carteris ir anksčiau buvo JAV prezidentai, norėdami sumažinti biudžeto išlaidas, mėgina tokias prieš daugelį metų įsteigtas ir visai nebereikia lingas programas panaikinti, bet Kongresas niekuomet neprisiruošia tą programų spiečių pakeikti ir nebeturinčias darbo palaidoti.

Naujasis Fed. biudžeto direktorius James McIntyre, susipažinęs su šiuo reikalu, pareiškė, kad per visą Kongreso gyvavimo tiktai federalinės programos buvo visiškai panaikintos - Amerika daugiau nebegamina romo Virginijos salyne ir nebeveisia žirgų JAV kavalerijai.

J. Vil.

SNIPAI V. VOKIETIJOJE

"Frankfurter Allgemeine" paskelbė detales, rodančias, kad V. Vokietijos ir NATO gynybos planai per metus eilę buvo išdavinėjami Rytų Vokietijai. Visos gynybos paslaptys esančios Rytų Vokietijos ekspertų rankose. Suimti Renata Lutze, jos vyras E. Lothas, J. Wiegels ir trylikos R. Vokietijos agentų. J. Wiegels prisipažino šnipinėjęs R. Vokietijos naudai nuo 1966 metų.

A-7 Meats

Prime & Choice Meats

Skaniausios Lietuviškos šviežios ir rūkytos dešros.
Delikatesų skyrius

Antanas PLIENIS

2433 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 Tel. 436 - 6888

Toronto Custom Coupe

Jei norite įsigyti naują 1977 Oldsmobile ar bet kurios kitos rūšies gerą varantą automobilį, kreipkitės pas

Edmundą VENGIANSKĄ

Hollingshead Oldsmobile 5370 So. Western Avenue Chicago, Ill. 60609
Phone 476-7000

kuris, turėdamas ilgą patirtimą automobilių prekyboje, patarnaus jums visuose auto mašinos pirkimo, apdraudos ir finansavimo reikaluose.

Darbo valandos nuo 9 v. r. iki 9 val. vak. Paminėjus šį skelbimą - tikėkitės specialios nuolaidos kainoje.

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios. Darbo valandos kasdien nuo 8 v. r. iki 6 val. vak. Šeštadieniais nuo 8 v. r. iki 12 val. dienos.

SAVININKAS LIETUVIS

3522 West 63-rd. Str. Chicago Ill.

Tel. 776-5888

SPAUDOJE IR GYVENIME

Dėl Vieno Supuvusio obuolio - Nemesis Visą Krepšį

"Perkant krepšį obuolių, gali pasitaikyti vienas kitas ir supuvęs, bet ar dėl to reikėtų visą krepšį išmesti?"

Mūsų dailininkus pažįstų kaip patriotus, mylinčius savo tautą ir besidomiančius jos vargais, kaip ir mes visi."

Žodžiai pasakoti Lietuvos generallio konsulo Aniceto Simučio, atidant New Yorke, Lietuvos Dailininkų Sąjungos 25 metų sukaktuvinę parodą. "Tikrai gražūs ir prasmingi žodžiai", - kaip pastebėjo ir pabrėžė Dailininkų S-gos pirmininkas Jonas Rūtenis.

Malonu girdėti, kad mūsų konsulas išeivijoje, supranta mūsų tautos dailės ir meno reikšmę išeivijoje, iš kur svetimieji, kaip veidrodys, mato kaip aukšta ir iškilė buvo ir yra mūsų Tėvynės kultūroje ir civilizacijoje kitų tautų tarpe.

Vienas dalykas tik apgailestautinas, kad nei Lietuvoje, okupanto nužudyti dailininkai: Arūnas Tarabilda ir poetas inžinierius Mindaugas Tamonis, kaip ir daugelis išeivijoje aktyviai dalyvauja ir kovojantieji už Tautos Laisvę, sutikti negali ir nemana, kad sutikti, pareikšti Konsulo žodžius, tinkamumu New Yorko Dailininkų S-gos kai kuriems nariams, kuriems priešas tiesia raudonus kilimus, kurie "padlyzauja" priešui, girdami jo smurtą ir terorą, vadindami "laisve ir pažanga" meno ir kultūros baruose okupuotoje Tėvynėje.

Tiesa, juos ne visus, tik vieną pavadino "supuvusiu obuoliu", bet tuo pačiu ar nebuvo pateisinta jo koloboravimas su okupantu? Kadangi jis kartu su kitais dailininkais savo kūrinius buvo išstatęs jubiliejinėje 25 metų parodoje?!

Nereikia išmesti sveikų obuolių dėl vieno supuvusio (New Yorko Dail. S-goje jų yra ne vienas), bet išmesti supuvusį, kad neužterštų dar sveikų.

Kaip galėjo jaustis toje parodoje dalyvavę, girdėdamas tuos žodžius, neseniai išsiliuosavę iš okupanto retėžių dail. Vladas Žilius? - "Mylinčius savo tautą ir besisielojančius jos vargais, kaip ir mes visi". "Mes visi" - taip. Bet, tik "supuvęs obuolys", kuris išdidžiai stovėdamas parodos salės vidury, dairėsi ir stebėjo, kuris dar iš "sveikų obuolių" drįstų jam nenusilenkti? Skaudu, gaudu ir liūdnu buvo žiūrėti, kaip "sveiki obuoliai" iš dailininkų krepšio, su "vergo" muolankumu, sukinėjosi aplink ir linkiojo galvas šiam išdidžiam "supuvusiam obuoliui". Ir laimingiausias buvo tas, kuriam jis nusišypsodavo.

Ar negražu mūsų išeivijoje? Norėtusi paklausti, kiek tuo jubiliejinėje parodoje buvo tautiškos tematikos paveikslų? Iš viso, ar New Yorko Dailininkų S-ga negalėjo sukurti bent vieną istorinį paveikslą, kuris reprezentuotų mūsų tautą, jos kultūrą, jos didvyrius, jos kovas už Laisvę? Kad galėtų svetimieji spręsti, kiek aukšta mūsų tautos kultūra, kiek mes esame pažengę civilizacijoje ir kiek, iš viso, mes esame verti Laisvės.

Tūktantinės Fondo premijos buvo išmestos ir apvainikavo "abstraktus".

Ar mes išeivijoje, per 30 metų pažengėme į tokį kultūros laipsnį, kad mus ir mūsų tautą gali reprezentuoti "abstraktas"? Ar mes nužengėme 20,000 metų atgal, kada buvo sukurtas pirmasis paveikslas labai panašus šiandienianiam "abstraktui"? Ar mes negalime prašyti net laukinių Afrikos tautelių?

New Yorko Kultūros židinyje dar ir šiandien pasipuošęs išniekintu ir sudarkytu "Vyčio" ženklui, kuris ir tautinių požiūrių, simbolizuoja daugiau gudus, ne lietuvius. Kuris, to pačio "supuvusio obuolio" kūrinyje. Ką galima daugiau tikėtis ir laukti? Koks

kūrėjas, toks ir jo kūrinyje. Premijų ti "abstraktai", "supuvę obuoliai", išniekintas "Vytis" - štai koks S-gos ryšys ir įnašas Tėvynės Laisvės kovojė.

Ar už tai Lietuvoje paaukojo gyvybę Romas Kalanta, Arūnas Tarabilda, Mindaugas Tamonis, tūkstančiai Miško Brolių ir kitų, kurie kovojo ir kovoja, nors traškomi priešų tankų, šaukia Vilniaus ir Kauno gatvėse: "Laisvės Lietuvai!" Ir veja rusus lauk. O mes? Gyvendamylais vėję, pataikaujame ir lenkiame galvas prieš "padlyzus", kurie "liaupsina" mūsų tautos pavergėjus ir jų piktus kėslus, laukdami "raudono kilimo" už judošišką "grašį".

Nenoriu čia nieko nei užgauti, nei įžeisti, ar suvedinėti "asmenišką sąskaitą", tam ne laikas ir ne vieta.

Kada, Tėvynėje, po 30 nelaisvės metų, pradeda spontaniškai veržtis Laisvės šauksmai ir kaip vulkanas veržiasi Laisvės žūbtinė kova. Mūsų visų pareiga, neatidėliojant, grąžinti Tėvynei skolą, kurią mes paėmėme prieš 30 metų, palikdami Tėvynei sąsąsą ir kraujuje - prieš malonei.

Nesvarbu, kas mes bebūtume ir ką bedirbtume, kokių tituli besipuotume, mūsų darbai išeivijoje tiek verti, kiek jis tarnauja Tėvynės Laisvės atgavimui. Skolą Tėvynei išmokėsime tada, kada nukris Tėvynės laisvės pančiai.

Visų mūsų vienas kelias - Kovos Kelias už Tautos Laisvę.

Dalyvis

Pirmos Kūčios nuosavuose šaulių namuose. Žodį taria Vyt. Didž. rinkti nės pirmininkas Vl. Išganaitis. Šalia labai gražiais lietuviškais ornamentais papuošta šaulių moterų eglutė. Kūčios praėjo su dideliu pasisekimu. Nuotrauka C. Genučio

Pagal Chicago Miesto valdybos duomenis 1976-77 biudžetinių metų laikotarpį (iki lapkričio 31 d. imtinai) Chicago mieste buvo išduoti 1,197,884 leidimai automobiliams, sunkvežimiams ir kitoms motorizuotoms susisiekimo priemonėms. Už tuos leidimus surinkta per 35.5 milijonų dolerių.

Daugiausia išduota leidimų automobiliams, turintiems tarp 35 ir 55 A. J. pajėgumo motorams - 644,800 leidimų. 2-joj vietoj - iki 35 A. J. pajėgumo - 233,515 leidimų.

BRIGHTON BAKERY

2457 W. 46th Place, Chicago, Ill. 60632

Phone VI 7-1250

SKANIAUSIA DUONA IR KEPINIAI

ANTANAS IR NIJOLĖ MACKEVIČIAI - Savininkai

VLADO ANDRIJAUSKO

JAUKI UŽEIGA

Geriausias pasirinkimas pigiausiomis kainomis vietinių ir importuotų likerų ir kitų gėrimų.

Draugiška aplinka.

2500 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. TEL. 476-9092

SAVI-PAS SAVUS!

CONTINENTAL RESTAURANT

Genovaitė ir Jonas Malioriai

SVEIKAS LIETUVIŠKAS IR AMERIKONIŠKAS NAMIE GAMINTAS MAISTAS Greitas ir mandagus patarnavimas

3139 So. Halsted Str., Chicago, Ill. 60609 Tel. 842-9559

Sea Lore Motel

10089 Gulf Blvd., Treasure Island, Florida 33706. Prie 75 kelio Tel. (813) 360-7257

Nauji apartamentai, atskiri kambariai su visais virtuvės įrengimais, pavieniams asmenims ir su šeimomis. Šiluma ir oro vėsintuvai. Kilimai, TV, gražus paplūdimys, laiveliai, gera žuvalvių vieta, gražus vaizdas į Meksikos įlanką.

STELLA ir ANTANAS MINEIKIAI SAVININKAI:

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŲRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos - asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemo-kamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesnei informacijai gauti skambinkite, rašykite, užleikite:

JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY
6108 S. Ashland Ave. Chicago, Illinois 60636
Tel. WALbrook 5-5671

72 YEARS SERVING CHICAGOLAND

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-3 Sat. 9-1

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/4% a year

see us for HOME financing AT OUR LOW RATES

OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 7 3/4%

Svarstymai ir nuomonės

2 PAŽADĖSI, PATIEŠISI; A. G. GRIGALIŪNAS (Tąsą iš 22 L. L. Nr.) NETESĖSI, NEGRIEŠISI

Roosevelt'o, Truman'o, o taipogi ir kitų Amerikos Prezidentų laikysena Pabaltės valstybių atžvilgiu tarptautinėje arenoje pilnai bus suprantamos iš istorinės atžvalgos. Sakau, istorinės, nes tik dabar kai kurie praeitų dešimtmečių dokumentai pasidarė prieinami. Aišku, toli gražu, dar ne visi. Taip pat, spaudoje pasirodė daugiau atsiminimų, autobiografių, biografių ir korespondencijos asmenų, kurie, daugiau arba mažiau, buvo tos dramos aktoriais.

Gal, geriausiai, laikyseną vaizduoja, žinomas kaip antikomunistas, Arthur Lane Bliss'as. Prieš karą jis buvo ilgametis Amerikos ministras Pabaltijai Rigoje. Savo komentaruose jis sako: "... Rytų Europa (išskyrus, gal, pačią Rusiją) savyje yra mažiausias svarbos sritis pasaulyje, kur JAV turi kokią interesą".

Taip vertino Pabaltiją Amerikos diplomatas. Ar nepanašiai galvojo ir State Department, Roosevelt Jaltos ir Truman'as Potsdame?

Mums sakoma, kad pripažino Rusijai Rytprūsius, bet nepripažino Pabaltės. Koks naivumas tuo tikėti. Pabaltės kraštai buvo de facto atiduoti. Dar daugiau, apie Pabaltę nebuvo nei kalbų, nei ginčų bet kurioje konferencijoje. Ir tai suprantama. Kas gi Amerikai tos mažos Pabaltijos valstybėlės: nei aukso, nei žibalo, nei kitokių žemės turčių. Strateginiai jos turi reikšmės Rusijai, bet neturi jokios vertės JAV.

Kas kita Amerikos viduj. Čia reikia skelbti, kad okupacija nepripažįsima. Tai tam, kad mažiau būtų "stinko", kad tų kraštų kilmės piliečiai nekeltų triukšmą; kad apsaugė ir apdumti melagingais tvirtinimais ir toliau balsuotų už tuos tvirtinimus darančius politikierius.

Sakykite, kad yra Prezidentų ir State Department'o raštai mūsų Diplomatojos Šefui, egzistuoja pasiuntinybės, mūsų organizuotos visuomenės veiksniai. Taip, yra. Turi jie kokią politinį-legalią reikšmę? Jokios. Kurias Jaltos ar Potsdamo sutarčių kliauzules liečiančias Pabaltės valstybes jie panaikino? Na, gi, nei vienos.

Neprivilegijum užmiršti baimę išgyventą DP stovyklose netrukus po karo. Anglijos Eden'ui, Amerikai palaikant, pasiūlius, nekreipiant dėmesio į Churchill'io priešinimąsi, buvo sutikta priverstinai repatriuoti rusus, itin karo belaisvius. Repatriuoti nekreipiant dėmesio ar jis nori, ar ne. Taip ir buvo padaryta. Kaip ta "sa vanoriška" repatriacija buvo atlikta, nėra paslaptis. Dar yra labai daug gyvų liudininkų tos "demokratiškos, humaniškos" repatriacijos. Taip pat liudija kapi tūkstančių savižudžių, kurie jau buvo gerai pasipraktikavę per 1941 m. birželio mėn. trėmimus Pabaltėje. Ne taip seniai mirė lordas Eden'as. Jei tik yra pomirtinis gyvenimas, galvoju, kad tie tūkstančiai "repatrijuoti" savižudžių, o taip pat ir šimtai tūkstančių "repatrijuotų" išmirusių Sibiro taigose ir kankalagiuose, ten ji pasitiko paradiniu maršu.

Ar nebuvo, tuo pat metu, tvirtinama, kad taipogi pabaltiečiai privalo būti priverstinai repatrijuoti, nes jie esą Sovietų Sąjungos piliečiai? Anuo metu, DP stovyklas lankė ir in spektavo garsioji ponja Rooseveltienė. Buvo tvirtinama, kad ši ponja pareiškė, kad vieninteliai tikri DP yra žydai, o visi kiti, itin pabaltiečiai, yra karo nusikaltėliai. Jei ne kilęs pasaulinis pasipiktinimas dėl priverstinio rusų grąžinimo, pabaltiečiai būtų sekantieji taip "humanistiškai" repatrijuoti.

Išėjo Truman'as, atėjo Eisenhower'is. Tokie patys Prezidento ir State Departmento raštai tiem pat adresantams, kad "nepripažįstame Pabaltijos valstybių aneksijos". Galima tikėti tų pareiškimų nuosirdumu? Tikėti pareiškimais Eisenhower'io, kuris tuo pat metu, kiek girdė

tės valstybes jie panaikino? Na, gi, nei vienos.

Neprivilegijum užmiršti baimę išgyventą DP stovyklose netrukus po karo. Anglijos Eden'ui, Amerikai palaikant, pasiūlius, nekreipiant dėmesio į Churchill'io priešinimąsi, buvo sutikta priverstinai repatriuoti rusus, itin karo belaisvius. Repatriuoti nekreipiant dėmesio ar jis nori, ar ne. Taip ir buvo padaryta. Kaip ta "sa vanoriška" repatriacija buvo atlikta, nėra paslaptis. Dar yra labai daug gyvų liudininkų tos "demokratiškos, humaniškos" repatriacijos. Taip pat liudija kapi tūkstančių savižudžių, kurie jau buvo gerai pasipraktikavę per 1941 m. birželio mėn. trėmimus Pabaltėje. Ne taip seniai mirė lordas Eden'as. Jei tik yra pomirtinis gyvenimas, galvoju, kad tie tūkstančiai "repatrijuoti" savižudžių, o taip pat ir šimtai tūkstančių "repatrijuotų" išmirusių Sibiro taigose ir kankalagiuose, ten ji pasitiko paradiniu maršu.

Ar nebuvo, tuo pat metu, tvirtinama, kad taipogi pabaltiečiai privalo būti priverstinai repatrijuoti, nes jie esą Sovietų Sąjungos piliečiai? Anuo metu, DP stovyklas lankė ir in spektavo garsioji ponja Rooseveltienė. Buvo tvirtinama, kad ši ponja pareiškė, kad vieninteliai tikri DP yra žydai, o visi kiti, itin pabaltiečiai, yra karo nusikaltėliai. Jei ne kilęs pasaulinis pasipiktinimas dėl priverstinio rusų grąžinimo, pabaltiečiai būtų sekantieji taip "humanistiškai" repatrijuoti.

Išėjo Truman'as, atėjo Eisenhower'is. Tokie patys Prezidento ir State Departmento raštai tiem pat adresantams, kad "nepripažįstame Pabaltijos valstybių aneksijos". Galima tikėti tų pareiškimų nuosirdumu? Tikėti pareiškimais Eisenhower'io, kuris tuo pat metu, kiek girdė

jau, pareiškė, kad geriausias jo karo meto ginklo draugas buvo Sovietų maršalas Žukov'as?

Gal mūsų viltis palaikė tuo metu Senate veikusi Priešamerikoniškai Veiklai tirti komisija pirmininkaujama sen. Joseph McCarthy? Šioji komisija nuvarė komunistų partiją į pogrindį ir gerokai apkarpė sparčius stalinoidinių intelektualų ir artistų. Kol lietė mažesnius raudonuosius nebuvo daug triukšmo, bet kai pradėjo kibinti State Department'ą ir Pentagoną, kilo didelis triukšmas. Buvo sumobilizuoti visi, gėromai parusėję liberalai. Spauda ir radijo pradėjo bliurpti per visus garsiakalbius apie raganių medžioklę. Sen. Joseph McCarthy (prašom jo nesumašyti su vėlesnių laikų hipių, ypių ir panašių dievukų sen. Eugene McCarthy) buvo apšauktas inkvizitorium, alkoholiu, nemokša ir pan. Koncentruotos šmeižtų akcijos dėka nebuvo perrinktas ir, netrukus, mirė. Jei būtų gyvas ir išsilaikytų Senate, tai, gal, nematytumėm tokių "demokratijos" šulų bei herojų, kaip Lillian Hellman, Jane Fonda, Shirley McLane, Ramsey Clark ir daugybė kitų.

Viltį kėlė ir Eisenhower'io pasirinktas vice-prezidentas Richard Nixon'as. Ar ne jis sutvarkė atominių ginklų šnipus Rosenbergus? Ar ne jis viešai susikirtė su Chruščevu Maskvoje? Ar ne jis skelbė esąs griežtas antikomunistas? Ar ne jis pradėjo veiklą prieš raudonąjį Kubos diktatorių Fidel Castro?

Eisenhower'ui pasitraukus, nors ir labai maža balsų persvara, į valdžią atėjo John F. Kennedy. Buvo paskelbta, kad prasidedanti nauja era, era švytuojančių intelektualų, genialių literatų, artistų. Atrodė, kad Baltieji Rūmai, tai bus reinkarnacija Prancūzijos Liudviko XIV Versailles. Kennedy asmeny, atrodė, bus sujungti į vieną Liudvikas XIV, Aristotelis ir Mediči. Ar Kennedžių tėvas neruošė sūnų būti prezidentais, imperialiniais prezidentais? Ar ir ne pats, senasis Joseph Kennedy, dar Roosevelt'o laikais taipogi žadėjo kandidatuoti į prezidentus?

Žadėt, žadėjo, bet koją pakiošo Churchill'is ir anglų slaptoji tarnyba. Patiekė Roosevelt'ui įrodymą medžiagą, kad Joseph Kennedy, ambasadorius Anglijai, palaikė moraliai ir kitaip, nacių. Kad slaptos informacijos, kurias anglai duodavo Kennedžiui, kad jas perduotų Roosevelt'ui pirm, nei, kad šis pasiektų, atsidurdavo Hitlerio rankose. Kaip Kennedy darė viską, kad apjuodinti anglus, o girė ir reklamavo Hitlerio Vokietiją. Šalia tokios politinės veiklos, Roosevelt'o neautorizuotos, p. Kennedy, bet gi, nepamiršo ir savo, grynai asmeninių interesų kaip padidinti savo turimą ir užsigerantų milijonines įplaukas ateityje.

Sovietų karo meto ambasadorius Londone, Ivan Maikovskis, stebėjosi pono Amerikos ambasadoriaus pažiūra į karą su naciiais ir, bendrai, į paramą Anglijai. Jis, ciniškas ir su panieka, šitaip komentavo: "Kapitalistas Kennedy ieško asmeninių koncesijų importui Haig & Haig whisky bei Gordon'o džino, kurių ekskluzivinę distribuciją JAV turi, mainais už jo pagalbą gauti reikiamų medžiagų tiekimą, o tai nėra žemo lygio šantažas".

Gerai painformuotas, Rooseveltas atšaukė p. ambasadorių namo telegramą: "Gėralų biznis Bostone, šiuo metu vertas dėmesio, o Hollywoodo merginos dar žavesnės Stop Laukių

tavęs sugrįžtant šeštadienį". Sugrįžusį ambasadorių, Roosevelt'as pakvietė vakarienės. Po geros vakarienės ir beveik, visos nakties slapto, be liudininkų, pasikalbėjimo, ambasadorius Kennedy, ne tik, negrįžo į Londoną, bet ir viešai paskelbė, kad nemanąs kandidatuoti prieš Roosevelt'ą, o, priešingai, jį palaikąs.

Toks tai ruošėjas Amerikos naujos prezidentų dinastijos.

Pagal lietuvišką patarlę, obuolys nuo obels netoli tekenta, toks buvo ir naujasis prezidentas. Kaip rusai vaizdavo lenkus-ant pilvo šilkas, o pilve gurguliavimas, taip ir čia gavosi: išorėje blizgučiai, o viduj nesugebėjimas. Tik dabar, nedrąsiai, pradeda rodytis spaudoje informacijos apie meilės aventūras, kritikos dėl nesugebėjimo įvertinti nei vidaus, nei, juo labiau, užsienio politikos.

Šuktelėjimas! Aš esu berlinietis", nebuvo Jerichono triuba ir nenugriovė Berlio mūro. Atšaukimas visos paramos kubiečių rezistencijai, atve dė iki Bay of Pigs fiasco. Tiesa, Kennedy už tai paskui atsiprašinėjo bei prižadėjo priimti visus kubiečius bėglius ir padėti jiems čia įsitaisyti Suorganizavo, net, Laisvės skridimus ir šioj avantiūroje, laimėtojas buvo Fidel Castro. Ne tik užkrovė Amerikai visus savo senius bei paliegėlius kuriuos būtų turėjęs išlaikyti jis pats bet ir atsikratė didelės daugumos savo opozicijos, o kartu su šiais infiltravo į Ameriką tūkstančius raudonųjų agentų bei sabotažininkų.

Ir iš šitokios Kennedžio administracijos turėjome raštų, kad Lietuva nebus pamiršta, kad bus laisva ir t. t. Gaila tik, kad užmiršo šuktelėti: "Aš esu lietuvis".

(Pabaiga sekančiam numeryje)

PATIKSLINIMAS

"Laisvojoje Lietuvoje" (1977 m. lapkričio 17 d. Nr. 22) buvo išspausdintas straipsnis "Neutrons Bomba". Ten pat, tarp kitko, rašoma: "Protonų, neutronų ir elektronų yra vandenilyje tik po vieną, o kitų elementų atome jų yra daugiau, pvz., anglis

J. Burkauskas DVI NAUJOS KNYGOS:

"Du dvasinių būtybių pasauliai" - vienas gerųjų ir kitas blogųjų angelų ir žmonių pasauliai, 444 psl. \$ 8.50. "Teresė Neumanaitė" II-ji dalis išeis 1978 m. pradžioje, \$ 5.00. Šios knygos yra kiekvienam labai naudingos. Abi knygos \$ 13.50. Užsakyti: Sūduva, 809 Ramble St., Hot Springs, Ark. 71901.

Namų, sklypų įsigijimo, bei kitais investavimo reikalais PIETVAKARIŲ FLORIDOJE mielai patarnaus Eda BRAŽENAITĖ.

Kreiptis: EDA BRAZENAS REALTOR-ASSOCIATE

Ben. L. Cunliff, Jr., Realtor, 4839 Palm Beach Blvd., Ft. Myers, Fla. 33905. Tel: (813) 694-2168 įstaigoje, 694-5779 namie.

INTERNATIONAL MEAT MARKET RŪKYTOS DEŠROS IR SKILANDŽIAI

PETE BURKAUSKAS

2913 West 63-rd Street, Chicago, Ill. 60629

Tel. 436-4337 Mon. - Sat 9-6

"RAMUNĖ" DELIKATESŲ KRAUTUVĖ IR RESTORANAS

Čia yra: lietuviškų knygų, gaidų, plokštelių ir kitų lietuviškų kūrinių, kurių kitur vargiai gausite. Prašome įsitikinti. Savininkai: Ona Konkulevičienė ir Bronius Zabukas 2547 W. 69 th St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 925 - 4254

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigoje) ir 677-8489 (bute)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

5 1/4% Pasbook Savings All accounts compounded daily - paid quarterly

7% 4 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

MIDLAND taup. ir skol. b-vė turi skyrius šiose vietovėse: 8929 So. Harlem Ave., Bridgeview, Ill. 60455; 4040 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632 ir 2657 West 69-th St. Chicago, Ill. 60629.

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja laisvą ir namų paskolų reikalus visoje apylinkoje. Dėkojame Jums už mūsų parodytą patikėjimą. Mes norime būti Jums naudingi ir ateityje.

Midland Savings

MIDLAND SAVINGS

F r a n k Z O G A S

P r e s i d e n t

NAUJA LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

"LIETUVOS AIDAI"

Veda Kazė BRAŽDŽIONYTĖ

Veikia savaitgaliais:

Penktadieniais 9:30 - 10:00 val. vak.

Šeštadieniais AM -1490, iš WOPA stot.

8:00 - 10:00 val. vak.

FM - 106.3, iš WLNR stot.

Adresas: 2646 West 71-st St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

BRUNO KEPYKLA

3339 So Lituanica Ave.

Chicago, Ill. 60608 Tel. CL 4-6376 Sav. Bruno MACIANSKIS

Čia rasite skaniausią pagaminimą:

pyragaičius iš stambių kvietinių

miltų, įvairių pyragų, tortų, taip pat

naują ragaišį išdaigtų kviečių ir

įvairios duonos.

Kas valgo Bruno duoną,

Visad žydi kaip aguona!

PHONE VI 7 - 9327

CALIFORNIA SUPER SERVICE

GENERAL REPAIR WORK - ROAD SERVICE

K. E R I N G I S 4824 So. CALIFORNIA AVE.

Prop. CHICAGO ILLINOIS 60632

APDRAUDŲ AGENTŪRA

NUO 16 IKI 80 METŲ

APDRAUDŽIAM AUTOMOBILIUS PATOGIOMIS MĖNESINĖMIS IŠSIMOKĖJIMO

SALYGOMIS

APDRAUSKITE SAVO TURTA-INVESTAVIMA"HOME OWNERS

POLICY. IŠRŪPINAME VISUS KITUS APDRAUDIMUS PER

TVIRTAS APDRAUDŲ B-VES. SAŽININGAI PATARNA UJAME

VISAIS NAMU PIRKIMO IR PARDAVIMO REIKALAIS.

JUOZAS BACEVIČIUS

BELL REALTY & BACE INS. AGENCY

6455 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60629. TEL. PR-8-2233

Valandos kasdien 9-8 val. vak. Šešt. sekm. 9-4 val.

Lithuanian American Cultural Center

2618 West 71st Str., Chicago, Ill. 60629
Tel. 476-3371 ir 839-5531

Kas iz kur

MIELI SKAITYTOJAI,

Inflacija liečia visas sritis, viskas brangsta. Pabrangus popieriui, pašto patarnavimui ir spausdinimui, esame priversti L. L. prenumeratą pakelti 2 doleriais, todėl LAISVOSIOS LIETUVOS prenumerata nuo 1978 m. sausio 1 dienos metams bus 10 dol. Atskiro numerio kaina 50 centų. Mes tikimės, kad L. L. skaitytojai ir rėmėjai supras mūsų padėtį.

VLiko Seime, įvykusiame St. Petersburg, Floridoje, Lietuvos Atgimimo Sąjūdį atstovavo bičiuliai: L. Virbickas, J. Juodis, V. Semaška ir V. Bražėnas.

L. A. S. Vyr Valdyba dėkoja visiems už atliktą pareigą ir pasišventimą.

Bičiulis Jonas BALČIŪNAS, iš Willow Springs, Ill, kaip ir kiekvienais metais apmokėjo 10 L. L. prenumeratą Vėžvelos jaunimui. Be to paskyrė 30 dolerių auką L. L. paremti. Nuoširdus ačiū.

Kostas JANUŠKA, visuomenininkas Balfo Chicago apskr. valdyboje ilgametis sekretorius, pereitų metų pabaigoje buvo ištiktas širdies priepuolio, kuris laimingai praėjo. Dr. Nemicko priežiūroje sveiksta ir žmonos rūpestingai yra globojamas.

Kūrėjas savanoris Vincas MISIULIS iš Detroito, visuomenės reikalus yra paskyręs: 50.- dol. Tautos Laisvimo Fondui, 50.- dol. Balfui, 25.- dol. Laisvajai Lietuvai ir 25.- Detroito Lietuvių melodijų radijo vandenėlei. Ta pačia proga sveikina geros valios tautiečius 1978 metais. Visiems linki geros sveikatos, sekmes, o pavergtai Lietuvai greitai išvysti Laisvę.

1978 m. į mūsų skaitytojų šeimą įsijungė šie naujieji skaitytojai:

J. Jacyna, Juozas Karvalaitis, V. Trumpjonas, Albertas Buika, El. Veston, Virg. Jonušas, Juozas Juknonis, E. T. Mc Guire, Julija Radowk, Susan Alrikas, Pranas Sušinskas, Jonas Prunskis, Teodoras Simanavičius, A. J. Diktus, Gina Ramonis, Andrius Tamulevičius, Mary Dominauskas, Juozas Rimkus, Aldona Venslauskas, O. Naumanas, Arūnas Sukauskas, dr. Albinas Liaugminas, Jonas Zoštatas, Ona Galvydis, Algirdas J. Kasulaitis. Visiems dėkojame ir sveikiname su 1978 metais

Lituanistikos Instituto narių 6-jo suvažiavimo dalyviai, lapkričio 24 d. Jaunimo centre, Chicagoje. Šeštas iš kairės Instituto pirmininkas prof. dr. Jurgis Gimbutas. Nuotrauka A. Plaušiničiū

LAISVOSIOS LIETUVOS Knygų Leidykla

L. L. skaitytojams, užsisakiusiems visus mūsų leidinius ir prisijungusiems \$ 25.-, gauna žemiau nurodytas knygas. Už pavienes knygas gauna 25% nuolaidos. Užsakymus siųsti "Laisvosios Lietuvos" adresu: 2618 West 71st Str., Chicago, Illinois 60629.

1. PROF. A. VOLDEMARO RAŠTAI	-	\$ 15.00
2. V. Bražėnas SAMOKSLAS PRIEŠ ŽMONIJA	-	\$ 2.50
3. J. Gliuda AITVARAI IR GIRIA	-	\$ 4.50
4. A. Kairys IŠTIKIMOJI ŽOLĖ	-	\$ 4.00
5. A. Baronas VĖJAS LEKIA LYGUMA	-	\$ 4.00
6. B. Kemežaitė SUDIEV I AŠ IŠEINU...	-	\$ 4.50

Siunčiu šį metinei prenumeratą ir prašau siųsti LAISVĄ LIETUVĄ:
Pavardė
Nr., gatvė ir miestas Zona
Valst.
Prašau siųsti susipažinimui
KUPONAS: prašau nusiųsti ir užpildyti, pasiųsti L. L. Admin. Akin

SIMAS KUDIRKA FILME

Chicago televizijos 2-ji stotis (WBBM), Sun-Times dienraštis, Chicago Švietimo taryba ir Allstate draudimo bendrovė, siekdami tikslo paskatinti mokinių sugebėjimą skaityti (angliškai), suorganizavo, kaip ir praėjusiais metais, skaitymo patobulinimo bei paskatinimo programą. To kias programas organizuoja ir kiti miestai ir valstijos. Toms programoms parenkama įdomi, vaikams patraukli skaitomoji medžiaga.

CBS-WBBM televizijos tinklas pasiūlė šioms programoms naudoti savo filmų scenarijų (atseit kino filmų turinius su smulkiu veiksmų aprašymu). Mokyklų vedėjai, peržiūrėję sekančių, t. y. 1978 metų CBS filmų rinkinį, pasirinko toms skaitymo programoms naudoti Simo Kudirkos filmo scenarijų ("script").

Tas filmas pavadintas "THE DEFECTION of SIMAS KUDIRKA". Tai "lietuvio jūrininko ryžtingas ("daring") šuolis į laisvę". Chicago televizijos CBS 2-ji stotis š. m. sausio 23 d. 8-10 val. vak. šį filmą parodys žiūrovams. Chicago SUN-TIMES laikraštis filmo scenarijų atspausdins vieną savaitę anksčiau (sausio 17 d.) Allstate Insurance Co. šio scenarijaus 200,000 egz. paskirstys Chicago m. ir apylinkės aukštesniųjų mokyklų mokiniams. Ir kitų vietovių šio tokias mokinių skaitymo patobulinimo programas visoje Amerikoje šiemet naudos šio filmo scenarijų apie Simo Kudirkos šuolį į laisvę. Programose dalyvaus keli milijonai mokinių. Jiems bus parodytos filmo atskiros scenos, kurias mokytojai paaiškins. Mokytojams yra išleistos specialios instrukcijos šiai švietimo programai su kalbama filmu vykdyti. Programos metu numatomos mokytojų ir mokinių diskusijos bei įvykių aptarimai ypač dėl žmogaus teisių pažeidimo okupuotoj Lietuvoje. Laukiama iš žiūrovų raštyškų reakcijų ir komentarų. J. Vil.

Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos moterys, vykdydamos kuopos moterų sekcijos pramytą metinį labdarinių darbų planą, 1977 m. gruodžio 10 d., artėjančių Kalėdų švenčių proga, buvo nuvykusios į Šv. Šeimos lietuvių senelių namus, Lemont, Ill., ten vienatvėje rudens dienas beleidžiančius lietuvių senelius juos pasveikino su Šv. Kalėdomis ir įteikė dovanas.

Atvykusios jūrų šaulės buvo su dėkingumu priimtos ir su ašaromis akys išlydėtos.

Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopa Chicagoje, giliai įvertindama lietuviškosios spaudos ir radijo programų reikšmę lietuvių palaikyti išsivijoje, iš savo kasoje turimų kuklių sumų paskyrė: Draugui, Naujienoms, Laisvajai Lietuvai, Kariui, radijo programoms - Margočiui, Sophie Barcus ir Lietuvos Aidams po 25.- dolerius Šv. Kalėdų švenčių proga. Romo Kalantos paminklo statybos reikalams Chicagoje -100 dol.

1977 m. Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopa labdarai, lietuviškajai spaudai, radijo bei LTV programoms ir knygų leidimui paremti yra skirusi 425.00 dolerius.

Metų Pabaigtuvės

Žalgirio šaulių kuopa Clevelande, Lietuvių namuose, gruodžio 4 d. su ruošė rudens popietę, metų darbo užbaigimo šventę.

Kuopos pirmininkas B. Nainys, atidarydamas šventę, savo kalboje pabrėžė, kad, kol egzistuos lietuvių organizacijos ir jos naudos savo kalbą, mūsų tauta nežus. Pirmininkas kvietė jaunimą stoti į šaulių sąjungą, kurioje gali pasireikšti sporte, mene

DU SIMAI KUDIRKOS

CBS televizijos tinklo gaminamo filmo apie S. Kudirką "The Defection of Simas Kudirka" pagrindinis aktorius Alan Arkin, Portsmouth, N. H., uoste kalbasi su "tikruoju" Simu Kudirka.

Šį filmą Chicago CBS televizijos 2-ji stotis parodys š. m. sausio 23 d. 8-10 val. vak. Filmą scenarijų Chicago SUN-TIMES atspausdins sausio 17 d. Allstate Insurance Co. Šio scenarijaus 200,000 egz. paskirstys Chicago m. ir apylinkės aukštesniųjų mokyklų mokiniams.

VASYLIŪNAI KONCERTUOJA NEW YORKE

1978 m. sausio 7 dieną, 2:30 val. p. p., Cornegie Rečitalių salėje, 154 West 57-th Street, New York City, smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir pianistas Vytenis M. Vasyliūnas duoda kamerinės muzikos koncertą. Koncertą rengia Norman J. Seaman, New Yorko žinomas koncertų rengėjas. Koncerto programoje Beethoven, Brahms ir Banaičio veikalai. New Yorko ir jo apylinkių lietuviai nuoširdžiai kviečiami nepraleisti retos progos pasiklausyti savų menininkų, ypač pasigrožėti savo, kadaise New Yorke gyvenusio kompozatoriaus Kazio Viktoro Banaičio tautiniai romantinio, giliai dramatinio veikalo. Savi menininkai reikalingi jūsų paramos.

* * *

VASYLIŪNŲ KONCERTAS BOSTONE

Jau tradicija tapęs metinis Vasyliūnų koncertas Bostone, Massachusetts, įvyks 1978 m. sausio 8 d., 3 val. p. p., Jordan Hall mažoje salėje, New England konservatorijoje, Huntington Ave., kampas Gainsboro. Tai yra vienas kvartalas nuo Symphony Hall. Bus atlikta Beethoven, Brahms ir Banaičio veikalai. Programa perdomi romantinio pobūdžio, su malonumu klausoma. Bilietų viena kaina - \$ 2.50.

Visi nuoširdžiai kviečiami.

Iš kairės: Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir sūnus pianistas Vytenis M. Vasyliūnas.

MARQUETTE NATIONAL BANK

linki visiems

taupytojams ir geros valios lietuviams

LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ!

JŪS BŪSITE TIKRAI LAIMINGI TAUPYDAMI MŪSŲ BANKE

7 Drive-In Tellers open 6 days a week from 8:30 -

6316 South Western Chicago, Illinois 60636

GR 6-5100